

PJ·CARBONEL·SJ·RIMLER·I·

KISVIRAG

Carbonel—Rimler:

Kisvirág

A könyv eredeti címe:
La Petite Thérèse.
Histoire de Sainte Thérèse de l'Enfant Jésus.

*Lábaid elé helyezem
kisdéd Jézusról nevezett Szent Teréz nővér
ezt az alázatos és szerény munkát.*

J. Carbonel S. J

J. CARBONEL S. J.:

KISVIRÁG

A KISDED JÉZUSRÓL NEVEZETT SZENT TERÉZ
IGAZ TÖRTÉNETE

FORDITOTTA:

RIMLER IVÁN

KIADJA: VASS JÁNOS, KAPOSVÁR, 1948

Nihil obstat. Dr. Stephanus Solymár m. p. censor. Nr. 6300—28/1947.

Wesprimli, die 9. Septembris 1947. † Ladislaus m. p. episcopus.

F. k.: Vass János Korda-nyomda, Bp., VIII., Csepregy-u. 2. (Fel.: Schaff Á.)

Kedves Gyerekek,

ez a könyv, amit most a kezetekbe adok, egy kedves kis szentnek az életét mondja el. Ne ijedjete meg, életében semmiféle rendkívüliség nincsen, olyan, amit az ember nagyon szépnek talál, de nem tud utánozni. Terézke, akit az Egyház a szentek sorába iktatott, azt tette gyermekkorában, amit ti is tesztek mindennap, de mindent a lehető legjobban tett és éppen e miatt jutott el a szentségig.

Jókedvű volt, telve élénkséggel, ismerte a ti játékokat és ugyanazokat az örömeket élvezte, mint ti; ezalatt szívében sohasem felejtette, hogy a föld nem igazi hazánk és a mennyei örömekre vágyott, amelyekre Isten mindnyájunkat teremtett.

A bánatot is ismerte, sírt is néha, amint ti is szoktatok, de tudta, hogy a bánatot tökéletlenségünk és mások hibái miatt elégtételül el kell viselni. De még ennél is többet tett: örült a szenvedésnek, mert példaképe, a kis Jézus is sokat szenvedett. Azt mondtam: példaképe. Jézus a tietek, a ti példaképetek is, gyerekek!

A kis Jézus kis testvére, igaz, a legkiválóbb isteni ajándékokban részesült: élénk értelme, rendkívül jó szíve, finom lelke volt és egész lényén megkapó bájjosság ömlött el.

De ezek az előnyök elenyésznek ahhoz a szeretethez és ahhoz a vonzalomhoz képest, amellyel Isten iránt viseltetett és amiben őt utánozhatjátok.

Nehéz volna elképzelni egyszerűbb szívélyességet, több odaadást az Atya és a gyermek között. A Miatyánk első szavait tartotta szeme előtt egész életében és halálában is.

Olvassátok ezt az életet, gyerekek; a részleteket a Szent nővérei mondták el nekem, akik együtt éltek vele a családban és a zárdában is. Egyébként minden változtatás nélkül átvettem, amit ő maga előljáróinak parancsára írt és ugyanazokat a kifejezéseket is használtam, mint ő. Tudom, hogy ebben a könyvben sok örömtők lesz: bátorságot merítetek ahhoz, hogy mindig a jót tegyétek és hamarosan megszeretitek ezt a Szentet, ezt a bájos hősnőt.

Teljes szívetekből hívjátok tehát őt segítségül és ő, aki elsősorban titeket szeret, nem fog takarékoskodni az áldással és rózsáival, ahogyan Isten kegyelmeit költőien elnevezte és amivel kezei telve vannak, hogy azokat az égből a földre, a ti lelketekre hullassa.

Igyekeztek ebben a kegyelemben előrehaladni, hogy a kis Jézus bennetek is olyan örömet lelje, mint Terézkében. Legjobb lesz az, ha szívetekben a nagylelkűséget, az egyszerűséget és a bensőségességet tápláljátok, amelyre titeket Védőszentetek tanít, hogy ti is jogot szerezhessetek, Urunk ígérete értelmében, a menygyei Királyság legszebb helyeire, amelyek a kicsinyek számára vannak fenntartva.

J. C.

Kedves magyar Gyerekek,

Carbonel atya szavai után nem sok mondanivalóm lehet. 1947. szeptember 30-án volt Terézke menygyei születésnapjának ötvenedik évfordulója. Ez alkalommal adom a kezetekbe ezt a könyvet és azzal a kéréssel fordulok Hozzá, hogy mint a kicsinyek úrnője, imádkozzék a mi kis hazánkért és értetek, magyar gyerekekért.

A fordító.

ELSŐ FEJEZET,

amelyben kis Teréz születését meséljük el.

Ha mesét mondanék nektek, gyerekek, természetesen a mese szavaival kezdeném, így: „Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kislány, aki egy szép, fehér téli éjszakán jött a világra.”

Mínthogy azonban igazi, valóságos történetről van szó, sokkal komolyabban kell kezdenem, úgy, ahogyan az egy fiatal Szent történetéhez illik.

1873. év január másodika volt, éjjel féltizenkettő, amikor a kis Jézusról nevezett Szent Terézke Alençonban,¹ a franciaországi Normandiában megszületett. A szép Normandia Franciaország északnyugati részén van: mindenfelé erdőket, patakokat és mezőket látni, ahol sok-sok nyáj legelészik.

Ezen az estén nagyon hideg volt és vastag hótakaró fedte a földet.

Bizonyára ismeritek azt az összehasonlítást, amit a tiszta lélek megjelölésére használnak: „fehér, mint a hó”. Mínthá Isten azt akarta volna, hogy a föld is olyan színű legyen, mint amilyen az ő lelke maradt, mígcsak az égbe nem távozott.

Majd később elmondom ennek a kis hóvirágnak a halálát; de egyelőre nagyon élénk és hangos, szülei pedig nagyon boldogok.

¹ Úgy kell olvasni, hogy Alanszon.

Terézke anyja és apja, Martin¹ néni és Martin bácsi jó keresztények voltak, megértették tehát, hogy milyen nagy ajándékot kaptak az égtől kilencedik gyermekükkel. Volt már négy lányuk, akiknek nevét más alkalommal majd megmondom, nem számítva négy másik gyermeküket, akik csak rövid ideig tartózkodtak a földön.

Az új születést boldogan jelentették az édesapának, ő pedig sietett azt hírül adni az idősebbeknek.

A tizenhárom éves Mária ágyban feküdt, míg Paula, aki csak tizenegy éves volt, már felkelt, hogy hűgocskájához szaladjon. Martin bácsi megígérte, hogy reggel megmutatja nekik, de kikötötte, hogy addig aludniuk kell.

Később arra gondolt, hogy jobb, ha nem ébreszti fel a kilenc éves Leoniet² és még kevésbbé — eltaláltatok — a legkisebbet, Célinet,³ aki csak három éves volt. Visszasietett tehát Martin nénihez, akit összekulcsolt kezekkel talált:

— Ugyanazt az imát mondtam el, — szolt — ezért a legkisebbért, amit a többiért. Azt kértem Istentől, hogy jámbor legyen ez a kislányunk, de legfőképen azt, hogy lelkét ne terhelje soha halálos bűn; kértem a jó Istent, hogy ne vegye korán magához, mint négy kis gyermekünket, akik már az égben vannak.

Nem mondom el nektek, hogyan teltek a hétköznapiak, de tudnotok kell, hogy e napok történetéhez tartozik, amikor Mária, Paula, Léonie és Céline körülállták a bölcsőt. Apró örömkialtásokban törtek ki mindig, amikor meglátták hűgocskájukat. Céline azonban nem tudott sokáig uralkodni magán. Egy székre mászott, kezeivel tapsolt, sikoltozott és át akarta ölelni.

Ennek a lármás dédelgetésnek persze az volt a kö-

¹ Ezt úgy ejtjük, hogy Marten, de a végét félig elnyeljük.

² Leoní.

³ Szelin.

... a kisbaba felébredt ...

vetkezménye, hogy a kisbaba felébredt. Hogyan ébredt fel! Az ébredést elragadtatott kiáltásokkal fogadták:

— Édesanyám, — mondta az egyik — milyen szép! Ha látnád a szemeit, olyan színűek, mint az ég!

— Nevet, — kiáltott a másik — édesanyám! Édesanyám, gyere, nézd meg!

A harmadik elbűvölten nézegette apró kezeit és elragadtatva csókolta meg azokat.

A kis Terézke szülei azt szerették volna, hogy még születésének napján kereszteljék meg a templomban, mint a többi gyermeküket, de bánatukra, várniok kellett a keresztapa megérkezésére.

Harminckilenc óra múlt el, a nélkül, hogy az égi örökségre jogot szerezhettek volna! A kegyes édesanya hosszúnak találta ezt az időt és nem vette le szemeit a kicsikéről... Végre, január 4-én, ebéd után, a keresztvíz megújította a kis lelket a kegyelemben.

Keresztanyja Mária nénje volt és a szentkeresztségben a MÁRIA-FRANCISKA-TERÉZ nevet nyerte.

MÁSODIK FEJEZET,

amelyben egy édesanya könnyeiről lesz szó.

Sajnos, a nagy öröme nagy bánat következett. Néhány hét után Terézke beteg lett. Olyan súlyos beteg, hogy szülei azt hitték, a jó Isten vissza akarja venni.

Mily forró imákat küldtek az égbe, mialatt minden emberileg lehetséges módot megpróbáltak gyógyítására! Az orvos nagyon nyugtalan volt és azt javasolta, hogy falusi levegőre kell vinni a kisbabát és melléje egy jó dajkát kell szerezni.

Nehéz volt ilyen sürgősen egy jó dajkát találni.

Martin néni egy jó asszonyra gondolt, aki a várostól néhány kilométerre lakott és habozás nélkül gyalog indult útnak. Az anyai szeretet szárnyakat adott neki. Egy elhagyott útkanyarodásnál két csavargóval találkozott. Ez a találkozás más számára ijesztő lett volna, őt azonban hidegen hagyta. Mit jelent az ő élete a gyermeke élete mellett?

Végre itt volt a házikónál.

De a jó parasztasszonynak, még inkább azonban a férjének, ezer ellenvetése volt.

Egyszer mégis csak kimondták az „igen”-t és a két asszony elindult az alençon-i úton. Sietve haladtak, amikor hangos kiáltozást hallottak maguk mögött; a parasztasszony fia futott utánuk és hangosan kiabált:

— Édesapám azt akarja, hogy gyere vissza, megtiltja, hogy elmenj.

— Eredj és mondd meg apádnak, — válaszolta nyersen az asszony — hogy törődjék a maga dolgával.

Ezzel sarkonfordult és jól kilépett, gondolván, hogy mire a dolognak vége lesz, a jó ember is megnyugszik.

A két asszony csendben folytatta tehát az utat, amely elég hosszú volt.

Végül is megérkeztek a kis haldoklóhoz.

Mikor a dajka meglátta, kétségbe esett:

— Hasztalan hívtak engem — gondolta magában.

Ezt a gondolatot arcáról is le lehetett olvasni.

Martin néni összerogyott. Mit tehetett? Újból Isten irgalmáért fohászkodott.

Szobájába ment, letérdelt Szent József szobra elé és zokogása volt minden imádsága...

Később bizakodva visszatért, s mekkora volt az öröme, amikor látta, hogy a dajka keblén a baba újjáéledt!

Azonban a boldogság csak rövid volt, a kisbaba nemsokára erőtlenül hanyatlott az őt tartó dajka térdére: nem adott több életjelt, nem lélezett... — semmi... A szerencsétlen édesanya olyan erős volt, hogy köszönetet mondott az Úrnak, amiért szegény drága gyermekének ilyen szép halált adott.

A jó Isten azonban most sem hagyta el őket.

Elég az hozzá, hogy végül is Terézke kinyitotta szemcskéit és rámosolygott édesanyjára: meg volt mentve.

Martin bácsi, aki nem volt jelen, visszajött, éppen jókor, hogy tanúja lehessen ennek a jelenetnek. Mindjárt hálát adott Istennek, míg Martin néni szívéhez szorította a drága kincset, aki neki olyan aggodalmakat okozott.

... erőltlenül hanyatlott dajkája térdére.

HARMADIK FEJEZET,

Semalléban, a kis Rózsánál.

A kisbaba tehát Semalléba került, néhány kilométerre Alencontól.

A jó parasztcsaládnak, amelyik őt befogadta, négy gyermeke volt. Az apát Moise¹ apónak hívták, az anyát Rózsának; minthogy azonban nem nőtt elég nagyra, az egész falu úgy ismerte őt, mint „kis Rózsa”.

A jó falusi levegő hatására nem késett soká a kisbaba megerősödése.

A dajka nem tett mást vele, mint a saját gyermekeivel: ha a földekre ment dolgozni, Terézkét egy szénáskosárba helyezte el, a kosarat pedig a vállára akasztotta. Ez a kosár volt Terézke bölcsője. Amikor az istállóba ment, egyetlen tehénkéjéhez, akkor Terézkét... na, eltaláljátok-e?... a kötényébe tette és úgy vitte magával. Végül, amikor nem tudta a kicsikét karjaival tartani, mert munkája közben mindkét kezére szüksége volt, a tehén hátára tette.

Ó! A dölyfös állat! Milyen nagy volt, sokkal nagyobb, mint úrnője, a „kis Rózsa”, milyen büszkén tekintett le a magasból, valahányszor a hátán érezte nemes lovasát!

Vörös volt a neve, mert fehérszínű szőre vörössel volt tarkázva.

A jobb fülén is volt egy ugyanilyen tarka folt, és ha a fülét hegyezte, amit pedig mindig megtett, amikor Te-

¹ Moáz.

rézke a hátán volt, huncut kifejezése volt a tekintetének. Büszkeségében méltóságteljesen lépkedett és bőgött.

Nem szabad azonban elhallgatnunk, hogy a szent gyermek is szerencsét hozott az állatra. Mert amikor az állatok között a faluban dögvész tört ki és megüresítette az istállókat, tönkretéve a falusiakat, Teréz „paripája” sértetlenül őrizte meg tarka bőrét Moise mama és családja nagy örömére.

Terézke mind bájosabb és bájosabb lett. Egész nap nevetett. Hajának arany színű fürtjei már befedték nyakát is és arca körül fénykoszorút alkottak; ilyennek kell lennie a kis Jézus testvérkéjének.

A falusi gyerekek is vonzódtak ehhez a kedves kis teremtéshez; kéz a kézben kört alkottak körülötte, énekelve táncoltak és így szórakoztatták.

Volt köztük azonban egy kisfiú, tizenegy éves, aki nem elégedett meg azzal, hogy csak csodálja őt, hanem karjaiba vette és tisztelettel nyujtotta át a vidám bandának. — Ebből a fiúból később pap lett.

— Egyszer — meséli ebből a kisfiúból lett pap-bácsi, aki épp ennek a falunak lett a plébánosa — egy ősz öreg bácsi jött arra, aki sokáig nézte a gyermeket, majd megáldotta, leesdve rá minden égi kegyelmet és azt kívánta neki, hogy egykor legyen hasonló dicső védőszentjéhez, a nagy Szent Terézhez.

Majd beszélgetni kezdett a gyerekekkel Terézke családjáról, szüleiről, akik olyan jó keresztények, apai nagyapjáról, aki a francia hadsereg tisztje volt és X. Károly király kitüntette a hazájának tett szolgálataiért.

Elmondotta nekik Martin néni szüleinek legendás történetét is.

Martin néni dédszülei a forradalom alatt papokat rej-

tettek el. Terézke nagyapja, aki akkor három-négyéves kisleány volt, e miatt nem is volt felvéve a hivatalos jegyzékbe.

A kisleány egy alkalommal azon ládán ült, amely pap-nagybátyját rejtette; kirakta összes játékait és olyan elmerülten játszott, hogy a forradalmárok nem is gondoltak arra, hogy ebbe a ládába is belenézzenek; később elkísérte nagybátyját vidéki útjaira és jelenléte eltakarta a pap kilétét még a falusiak előtt is.

De térjünk vissza történetünkhöz.

Martin néni és Martin bácsi gyakran mentek ki a faluba, hogy megnézzék a kisleányt. Az idősebb testvéreknek nem jutott ebből a boldogságból. Ők Mans-ban a vizitációs-nővéreknél nevelkedtek, szentéletű nagynénjük, édesanyjuk testvérének a közelében. De milyen nagy volt az örömük a vakációban, amikor elszálhattak a „kisleányhoz”.

Még nagyobb volt az öröm, amikor 1874. április 2-án Terézke hazatért; tizenöt hónapos volt, már járni tudott és csicszergett, mint egy kis madár.

Természetesen ilyen körülmények között ünnepnapnak számított, amikor visszatért közéjük az, aki elment, hogy egy önfeláldozó és jószívű parasztasszony segítségével visszanyerje életetét.

... énekelve táncoltak ...

NEGYESIK FEJEZET,

amelyben Terézke első győzelméről lesz szó.

A falusi napon az aranyos kicsike felerősödött, de egyúttal nagyon hozzászokott a falusi élethez is. Élesen visítózott, ha valaki, aki városi ruhában volt, fel akarta őt emelni. Ha a nénik közelébe akartak menni, le kellett venniök az akkoriban divatos nagy kalapot, mert az nem tetszett a kislánynak.

Terézke azoknak tartotta fenn a mosolyát, akik úgy voltak öltözve, mint a dajkája.

Nem sokáig maradt ilyen vad; leghamarabb természetesen édesanyja nyerte meg a bizalmát. Annyira, hogy egyáltalán nem is akarta őt elhagyni, mindenfelé követte a házban és a kertben. Még a lépcsőn sem akart felmenni a nélkül, hogy minden lépcsőfoknál ne szólt volna:

— Édesanyám, édesanyám!

És ha anyja nem válaszolt azonnal: „Igen, kislányom!”, a kicsike megállt és sem előre, sem hátra tapodtat sem mozdult.

Amikor egy alkalommal édesanyja azt magyarázta neki, hogyan jutalmazza meg Isten a jó gyermekeket és — isteni jósága ellenére — hogyan bünteti a rosszakat, Terézke így kiáltott:

— Ó! jól tudom, hogy ha rossz lennék, akkor a kárjaidba kapaszkodnék, te pedig erősen tartanál; hogyan tudna akkor az Isten téled elszakítani?

Ezeknél a szavaknál szeméből rendkívüli biztonság

sugárzott: meg volt győződve arról, hogy édesanyja a büntetéstől is meg tudja oltalmazni. Amikor Martin néni ezt látta, a Szent Szűzre gondolt és azt mondotta magában: „a kislánynak igaza van; nagy bizalmat fogok a szívébe plántálni Mária iránt, hogy üdvösségét biztosítsam”.

Terézke jószívűségében nem tudta elviselni a gondolatot, hogy szülei a legkisebb hibával vádolják. Mindíg azoknak a társaságában akart lenni, akiket szeret, ezért kényszernek is hajlandó volt magát alávetni, amint a következő eset is bizonyítja.

Mária tanította Célinet, de nem engedte Terézkét jelen lenni az órákon, mert azt gondolta, hogy ez zavarja majd a tanítványát.

Ezért a kis angyal, aki semmiképen sem akart elszakadni társától, megígérte, hogy jó lesz. Amikor az engedélyt megkapta, nagyon boldog volt. Mária gyöngyöket és szövetdarabkákat adott neki: a gyöngyöket felfűzte, a szövetdarabkákkal is játszatott.

Tehát ott lehetett; kis széken ült és nem mert mozdulni.

Egyszer csak a túból kiszaladt a fonál. Nem szólt egy szót sem, de nagy könnyek gördültek alá az arcán. A kislány hagyta a könnyeit csendben folydogálni, míg Mária észre nem vette bánatát és a tüt újból befűzve meg nem vigasztalta őt.

Nem tudta örömét elviselni a nélkül, hogy meg ne osztotta volna a testvérével.

Egy napon, amikor apáca nagynénjét a mansi vizitációs nővéreknél meglátogatta, ez megajándékozta őt egy kis kosárával, amely cukorral volt megtöltve, a cukrok tetején két cukorból való gyűrű volt.

Terézke rögtön mondta: A két gyűrű közül az egyik

Céline-é és nagyon örült, hogy visszatérve neki adhatja az egyiket.

De íme! Útközben elvesztette a cukorkákat és a gyönyörű gyűrűk is oda voltak! Természetesen hangos sírásra fakadt, mert testvérét nem ajándékozhatta meg.

De ekkor már 2 vagy 3 éves volt. Vissza kell térnünk 15 hónapos korához, hogy elmondjuk a következő esetet.

Tudjátok, gyerekek, hogy Isten mindegyikünk mellé egy őrangyalt rendelt, aki testi és lelki épségünkre ügyel.

Terézke Angyala, akinek a gondjaira bízta Terézkét Martin néni, míg a szülői háztól távol volt, elvégezte feladatát. Örködött a kislány kényes egészsége fölött a falun; de akkor is tanújelét adta örökösének, amikor már otthon volt a szüleinél.

Egy nap Martin néni, amint az szokása volt, korai szentmisére ment; hagyta, hogy kisleánya ezalatt jól aludjék. Gondolhatjátok, hogyan csodálkozott, amikor visszatérve, őt a nagy ágy mellett egy széken ülve találta, a felfordított bölcső mellett. A kicsike édesen aludt.

Hogy is nem csodálkozott volna ezen az eseten? Ki tette őt erre a székre? ... Nem találván semmi természetes magyarázatot, csak isteni oltalomra gondolhatott, amit az Isten az őrangyal közbenjöttével cselekedett.

Ha a világosság anyyala mellettünk van, gyakran vesz körül bennünket a sötétség lelke is, az ördög, aki irigykedik, mert elvesztette égi helyét s ezért a jó Angyal sugalmazásait le akarja rontani, rosszra ingerel.

Terézkét első ízben a hiúság kísértette meg. Akkor három éves volt.

Egy ismerős család testvéreivel együtt meghívta, hogy töltsenek egy napot a falun. Az idősebbek már el-

... egy széken ülve találta ...

készültek, amikor édesanyja azt mondta Máriának, hogy öltöztesse fel Terézkét, adja rá a legszebb ujjatlan ruháját. Később azonban meggondolta:

— Mégis inkább egy hosszúujjú ruhát adj rá, mert fázni fog, ha karjai fedetlenek lesznek.

Terézke megérezte a kísértést, mert nagyon örült a csinos ruhának és így gondolkozott:

— Sokkal szebb lennék fedetlen kis karjaimmal!

De amikor az ördög hiúságra ösztökélte, az őrangyal szólt a szívéhez és ezek a szent szavak győztek, nem pedig a hízalgő kísértés.

És Terézke szó nélkül hagyta magát öltöztetni.

Igy aratta első győzelmét, amelyet az őrangyal beírt a nagy aranykönyvbe.

ÖTODIK FEJEZET,

amelyben Terézke imádságáról lesz szó.

Kedves gyerekek, Jézus szívesen segít nekünk a kísértésben, de elvárja, hogy kérjük a segítségét. Kegyelmet imával nyerhetjük el.

Terézke már ilyen kicsi korában olyan volt, mint egy kis angyal. Édesanyjának nem kellett fáradnia, hogy ébredés után kezét összekulcsolva, imában ajándékozta szívét Istennek. Mindig a templomba akart menni, és ha elvitték, nagyon boldog volt, hogy teljesült a kívánsága. Sohasem feküdt le, mielőtt szívét Istennek nem ajándékozta azzal az imával, amit édesanyjától tanult és többé nem felejtett el.

Egyetlen alkalommal, nem tudom miért, ima nélkül aludt el. De ekkor is felébredt éjfélkor és kérte, hogy felkelhessen, mert mulasztását pótolni akarta.

— Édesanyám, édesanyám, nem imádkoztam! Én el akarom mondani az imámat!

— Jól van, aranyosom, — válaszolta az édesanya — holnap elmondhatod.

De másnap a másnapi imát kell mondani, mindennap az aznapit. Nem hagyta békében édesanyját és csak akkor nyugodott meg, amikor elmondhatta az elmaradt imát.

Minden vasárnap résztvett a litánián és ha szülei véletlenül nem vitték el, a nap hátralevő részét sírással töltötte.

Ha ünnepnap délelőtt sétálni vitték a nélkül, hogy

templomba is mentek volna vele, elfordult és zokogni kezdett; kijelentette, hogy ő misére akar menni. Kinyitotta az ajtót, és ha esett is, a templom irányába szaladt.

Nevelőnője ilyenkor ijedten sietett utána, hogy visszahozza, de a kislány még egy órahosszat is könnyezett, míg meg tudták vigasztalni.

Nagyon fennkölt fogalmai voltak az imáról. Ha szülei a nagymisére mentek és ő otthon maradt, minden zajongástól tartózkodott és csak lábujjhegyen járt; amikor azonban a kapu nyílt, annál nagyobb zajjal, boldogan rohant elébük és Célinehez fordult:

— Gyorsan adjál nekem a szentelt kenyérből.

Egy nap azonban Céline nem tudott a templomból szentelt kenyeret hozni. Mi történjék? Terézke hamar megtalálta a megoldást:

— Ha nincs szentelt kenyered, csinálj nekem!

Céline sem hagyta magának kétszer mondani: kinyitotta a kredencet, vágott egy darabka kenyeret, ünnepélyes hangon elmondotta felette az Üdvözlégyet és átadta húgocskájának, aki úgy találta, hogy éppen olyan, mint a szentelt kenyér.

Mint a virágok, amelyek ösztönszerűen a fény felé törnek, Terézke is szívével mindig az ég felé fordult.

Ebben az időben tudott egy költeményt, amelyet erősen hangsúlyozva szünet nélkül ismételte. Látni kellett volna a mosolyát, amikor szemeit égne emelte és kis ujjával is felfelé mutatott s ennek a versnek utolsó sorait mondta:

Szőke hajú, kicsi gyermek,
Mít gondolsz, hol van a jó Isten?
— Mindenütt, hol a világ kerek
És fent, ott, a kék mennyben.

... ijedten sietelt utána ...

Valóban az ég volt minden gondolatának tárgya. Isten különös kegyelméből tudta, hogy minden öröm és boldogság, amiről csak álmodhatunk, ott fenn található meg és hogy ott lehetünk valóban elégedettek.

Vagy nem ez hangzik ki felkiáltásából, amely első pillanatra borzalmasnak tűnik, de rövid gondolkodás után annyira telve látjuk gyengédséggel:

— Ó édesanyám, mennyire szeretném, ha meghalnál!

Ezekre a szavakra mindenki méltatlankodott, az aranyos kislány azonban megütközött és könnyes szemekkel szólt:

— Hiszen mindig az égbe kíváncsozol! Azért mondtam; hisz meg kell halnod, ha oda akarsz jutni.

Szíve annyira tele volt szeretettel szülei iránt, hogy nekik mindig csak a legjobbat kívánta.

Az édesapa nem mérgelődött sohasem ezeken a szeretetmegnyilvánulásokon; különös előszeretettel viselkedett ezzel a legkisebb leányával szemben és amikor Martin néni szemrehányást tett neki, hogy elkényezteti, így válaszolt:

— Mit akarsz, hiszen ő *királynő*!

Ez az a bizonyos királyság, amely a gyermekeknek annyira tetszik, oly hamar észreveszik és amely egyúttal követelődzőkké, akaratosokká, egyszóval fennhéjázókká teszi őket. Ilyesmi azonban Terézkével nem történt, mert a lelke nagyon jó volt és ha mégis, nagyritkán kicsit akaratos volt, valami csekély rosszat vagy valami kevésbé dicséretre méltót tett, nem mentegette magát, hanem beismerte hibáját és haladék nélkül, őszintén kért bocsánatot.

A bocsánatkérés az, gyerekek, amit Isten annyira szeret; nézzétek csak, mi történt a Jézus jobbján felfeszített jó latorral, a bűnbánó Szent Péterrel! Ezt a bocsá-

natot kínálta fel Jézus Júdásnak is, de ennek nem volt ideje a bűnbánatra.

Egy napon például, amikor Terézke hintaszékében ülve játszott, édesapja hívta, hogy ölelje meg. Ő szaladt is volna erre a felhívásra, de az önzés ördöge azt sugalmazta neki, hogy így szóljon:

— Nem érdekelsz, édesapám!

Az utóbbi tovább ment, a nélkül, hogy hallotta volna, Mária azonban szigorú szavakkal világosította fel Terézkét, hogy helytelenül tett. A kislány azonnal belátta hibáját és apja nyakába borult, a ház pedig visszhangzott bűnbánó zokogásától.

Ugyanez történt édesanyjával is.

Egy reggel a kislány rosszkedvűen ébredt. Mielőtt felkelt volna, Martin néni homlokon csókolta. A kislány, aki úgy tett, mintha aludnék, takarója alá bújt és így szólt:

— Nem akarom, hogy lássanak!

Édesanyja e miatt rászólt és távozott.

Néhány pillanat múlva kit látott maga mellett? Terézkét! Felkelt kicsiny ágyából, lement egyedül a lépcsőn, mezítláb, hosszú hálóingecskéjében; arca könnyekkel volt teli és karjait kitárta édesanyja felé:

— Édesanyám, rossz voltam, bocsáss meg nekem! Ezentúl mindig jó leszek, hogy az égbe mehessek.

Édesanyja hitt őszinte bánatában, térdére ültette és leszárította könnyeit.

Egy más alkalommal akaratlanul elszakította a falat takaró tapétát. Nagyon bántódott e miatt, mert tudta, hogy Martin bácsi szereti a rendet és a szépet.

Egyedül volt ekkor a szobában.

Minden más gyerek örült volna, hogy nem látták és

ha kérdőre vonják, bizonyára tagadta volna. Az engedelmes és alázatos lelkű Terézke azonban nem így tett. Amikor édesapja belépett és nem vette észre a szakadt tapétát, így szólt testvéréhez, Máriához:

— Mondd el gyorsan édesapának, hogy eltéptem a papírt. — Fejét lehajtva állt ezalatt, mint a bűnös, aki elítéltetését várja.

Mit gondoltok, mit tett Martin bácsi erre az alázatos beismerésre? Nem tehetett mást, mint hogy sürgősen megbocsátott.

HATODIK FEJEZET,

amelyben Battoir¹ anyóról és a gyakorlatról mesélünk.

Van-e köztetek, gyerekek, valaki, aki nem tudná, mi az, hogy gyakorlat? Nos, az nem vitte sokkal többre, mint Battoir anyó, akinek fogalma sem volt arról, hogy mi az.

De mielőtt erről a jó asszonyról többet mondanék, előbb Céline-ről és Terézkéről akarok beszélni, akik olyan jól megértették egymást.

Amint már mondtam, Céline három évvel és néhány hónappal volt idősebb húgocskájánál. De minthogy Terézke igen értelmes volt, így a korkülönbség ellenére nagy, bensőséges barátság fejlődött ki közöttük.

Látjátok ezeket a csipegető csirkéket a gyerekek kosarában? Ez a nevelőnő ajándéka: egyik Terézkéé, a másik Célineé; amikor Terézke látta, hogy mások is nézik a kosarakat, mindjárt felhasználta az alkalmat, hogy beszéljen, miközben átölelte nővérkéjét:

— Olyanok vagyunk, mint két fehér csirke, bennünket nem lehet elválasztani egymástól!

Valóban, Martin néni is bizonyítja, hogy nem látott még két gyermeket, akik egymást jobban szerették volna.

A kis lánykák egymással valóságos lelki megbeszéléseket tartottak, amikor mindig Terézke magyarázott

¹ Úgy mondjuk: Battoár.

nővérekéjének. Képzeljétek el, hogy amikor egyszer Céline, aki akkor hat és fél éves volt, a következő kérdést tette fel:

— Hogyan lehet, hogy a jó Isten egy olyan pici ostyában lakik?

Terézke, a három éves baba, meggyőződéssel válaszolt:

— *Ezen nem lehet csodálkozni, hiszen Ő mindenható!*

— Mi az, hogy mindenható? — kérdezte naivan Céline. És Terézke magyarázta:

— *Ez azt jelenti, hogy mindent megtehet, amit csak akar.*

Az édesanya és a testvérek végighallgatták ezt a különös beszélgetést és nagyon meglepődtek, mert ilyesmire sohasem tanították Terézkét.

Egy más alkalommal a kertben a homokon ültek, az ezüstös porszemek csillogtak a napon, mint a gyémánt. Terézke és Céline élénken beszélgettek. Élénk beszélgetésükben sűrűn fordult elő ez a szó, hogy „gyakorlat”.

A szomszéd háznak az ablaka arra a kertre nyílt, ahol a gyermekek játszottak és ez a különös szó nagyon izgatta a szomszédasszonyt. Battoir-anyó, mert ő volt a szomszédasszony, letette hímzését, elkergette az öreg macskát, amely az ölében dorombolt és az ablakhoz ment. Valami szenzációt sejtett a kislányoknál.

— *Gyakorlat, gyakorlat!* — ismételte — mi a csuda lehet az?

És minthogy többet akart tudni, letette a fejkendőjét és úgy hallgatódzott. Így találta őt hazatérő férje. Látva, hogy a kendőjét letette és testével az ablak felé fordult, vidáman csipkelődve kiáltott neki.

— Pszt, János, — válaszolta a jó asszony, megijedve

Terézke és Céline élénken beszélgettek.

a zajtól, amit az újonnan jött okozott — hallgasd inkább, amint ezek beszélnek, neked sokkal jobb füled van!

Az ember odajött az ablakhoz, a szögletbe, de túl nagy volt ahhoz, hogy észrevétlen maradjon és nem akart nevetséges lenni. Ezért *finom füleivel* visszahúzódt a szobába és dörögve ismételte:

— Gyakorlat, gyakorlat. Ha *iskolai* gyakorlatról beszélnének, azt hinném, hogy engem akarnak figyelmeztetni, mert régen abbahagytam iskolai gyakorlataimat, sőt vallásgyakorlataimat is.

— Hallgass már, — válaszolta majdnem haragosan a felesége — nem lehet a te állandó morgásodat elviselni.

Végül is, minthogy észrevétlenül tovább már nem hallgatódzhatott, elfelejtette az önmehtagadás *gyakorlatát* és áldozatul esvén a kísértésnek, melyet a szenzációéhség ördöge okozott, azonnal átszaladt Martin-ékhez, hogy a gyermekek nevelőnőjétől felvilágosítást kérjen, mit akarnak mondani azok az *ő gyakorlatukkal*.

Nem tudom, hogy Louise mit válaszolt és vajjon tudott-e többet, mint Battoir anyó. De nektek, gyerekek, szívesen elmondom, hogy *l'érézke* és Céline mit értett *gyakorlaton*.

Ahhoz, hogy valaki szent legyen, nem elég ellenállni a kísértésnek, elégtételt is kell adni a hibákért, amiket az ember elkövetett és mindig a jóra kell törekedni, a rosszat pedig kerülni. E célból még a megengedett dolgokban is apró áldozatokat kell hozni, önkéntesen. Így az akarat megerősödik és sokkal könnyebben elviseli azokat a megpróbáltatásokat, amelyek az életben érhetik az embert.

Ezt nevezik *erénygyakorlatnak*.

Például, amikor a gyermek megállja, hogy *nem fele-*

sel a szüleivel, akik őt szidják, nyugodtan meghallgatja a feddést és tudomásul veszi a kiszabott büntetést; *meg-
öszti* a barátaival vagy a szegényekkel a kapott nyalánc-
ságokat; *kedves* szavakkal tud fordulni ahhoz, aki őt meg-
bántotta; a templom előtt *mindíg* keresztet vet; *mindíg*
enged a testvéreinek vagy a barátainak, nem akar *min-
denáion* első lenni és nem akarja, hogy *mindíg* neki le-
gyen igaza; hát igen! az ilyen gyermek végez *erény-
gyakorlatokat*.

Ez az a *gyakorlat*, amelyet Céline és Terézke emle-
getnek. Mindíg többet és többet akartak tenni, hogy azt
a kis Jézusnak felajánlják.

Hogy ezeket megszámolhassák és megjegyezzék, ad-
tak nekik egy különleges rózsafüzért, amelyen minden
szem mozgatható volt és tologatással a többitől távolabb
volt elhelyezhető; minden áldozatot egy szem arrébb hú-
zásával jegyezték meg. Terézke egész nap a kezében
tartotta a rózsafüzért és húzogatta a szemeket egyiket a
másik után . . .

HETEDIK FEJEZET

Terézke álmáról.

Az Isten, hogy viszonozza kedves kis gyermekének áldozatait, nagy hatalmat adott neki önmaga felett.

Egy vasárnap, amikor sétálni volt a mezőn, kipirulva az örömtől, sok margarétát, pipacsot, búzavirágot hozott haza és nekilátott, hogy virágait vázába tegye, amikor nagyanyja elkérte a virágokat az oltár számára.

Terézke a virágokat azonnal odaadta, egytől-egyig. A szíve fájt, de egyedül Céline, aki őt ismerte, vette ezt észre, mert semmi sem látszott rajta. Később, amikor Céline megkérdezte, azt válaszolta, hogy nagy *gyakorlatképen* adta oda az összes virágait.

A panasz nélküli, ellentmondás nélküli engedelmeséget annyira gyakorolta, hogy azt lehet mondani, ez második természete lett.

Mindenáron azon volt, hogy édesanyja tanítsa meg az ábécére. Mégis, amikor látta, hogy itt az ideje a tanulásnak, elbújt, mert túlságosan élénk volt és lehetetlenség volt számára két percig egy helyben maradni. Végül is hagyta, hogy édesanyja a térdei között „bebörtönözze”, tanult és megnevezte a betűket, amelyeket édesanyja ujjaival a nagy könyvben mutogatott.

Testvérei élvezettel hallgatták a tanulást; édesapja távolabb olvasta az ujságot, de ajkainak mosolya jelezte, hogy most ő is kis királynőjére figyel és örül annak előrehaladásán.

Amint ő maga mondta, minden erejével sietett elve-

szett örökkévalósága felé. Ime egy eset, amelyből láthatjátok, milyen erős volt az akarata és a természetes büszkesége.

Egy napon azt mondta neki az édesanyja:

— Terézkém, ha megcsókolod a földet, kapsz egy fillért.

Egy fillér az ő számára gazdagságot jelentett. Mégis így válaszolt:

— Ó, nem, édesanyám, nekem inkább nem kell a fillér! — És inkább, semhogy megalázza magát, visszautasította a jutalmat.

Gondolhatjátok, hogy hasonló, nem fegyelmezett természettel hány gyermek lesz gőgös vagy önző. De ő nem lett az, mert annyira igazságos volt sajátmagával szemben, hogy egy alkalommal így szólt: „Ez nem helyes; ez Istennek nem tetszik.”

Még az ördögök is félték tőle, megalázottan elszaladtak, mert egy ilyen gyöngé teremtés legyőzte őket. Terézének ebben a korban álma is volt erről az igazságról. Ime:

Egy éjszaka egyedül sétált a kertben, amikor hirtelen észrevette, amint egyik bokor mellett lábaikra erősített nehéz vasláncsal két csúf kis ördög táncol nagy vidáman egy fazék parázson. Először gúnyos pillantásokat vetettek feléje; amikor azonban közeledett hozzájuk, azonnal elszaladtak és eltűntek a mosókonyhában, amely a kert végében volt.

Amikor Terézke látta, hogy ilyen gyávák, bár még mindig első ijedelmének hatása alatt állt, odament a mosókonyhaablakhoz, mert tudni akarta, hová mentek... Szegény ördögöcskék az asztal alá szaladtak és nem tudták, hová meneküljenek az ő tekintete elől. Kis idő múlva azonban nyugtalanul a kémény felé indultak; majd amikor észrevették, hogy ott is látja őket, kétségbeesve ismét futásnak eredtek.

azonnal elszaladtak.

Gyerekek, ez az álom egy valóságnak a képe: a gyáva ördög a kegyelem országában lévő lélek ellen semmire sem képes, amint hogy nincs bátorsága elviselni egy négyéves kislány tekintetét. De hogy ilyen ártatlanul tehesünk valamit, vigyázni kell, hogy olyan nagyon tiszta lelkünk legyen, mint Terézkének.

Gondoljátok, hogy jámborsága akadálya volt Terézke jókedvének? Nem bizony! Minden énekelt a lelkében, mindig napsugaras és vidám volt. Szerette a nagy fákat, a rétet, a madarakat és fészkeiket. Szeretett kitűnni a futásban és külön öröme telt abban, hogy minél magasabbra másszék, magát egyensúlyozva. Édesanyja sokszor megborzongott, amikor a kislány nagyokat sikoltott a magasból.

Amikor édesapja hazatért, elébe szaladt és ráült az egyik cipőjére. Mint egy amazon, úgy ment sétalovaglásra, mert édesapja, hogy kedvében járjon, így vitte a kertbe. Ott felemelte őt, felültette a hátára és előlről megfogva a kezeit, sétált vele tovább.

**Édesanyja szomorú haláláról és édesapja
odaadó szeretetéről.**

Alig négy éve volt Terézke a földön, mégis tudta már, hogy ez az élet számkivetés, messze az igazi hazától, a mennyországtól, vagyis olyan hely, ahol szenvedni kell, ahol nincs meg mindaz, ami után vágyódunk, ahol távol vagyunk azoktól, akiket szeretünk.

Már azt is fel tudta fogni, hogy mi az elválás, mert sokat sóhajtozott nővérenek, Paulának távolléte miatt, aki bentlakó volt a mans-i vizitációs nővéreknél. Gyakran lehetett látni a kislányt szobájának az erkélyén, amint az állomás felé tekintett. Egy ilyen alkalommal azt mondta neki Mária:

— Mit csinálsz itt, Terézke?

És a gyermek sóhajtvá válaszolt:

— Azt nézem, hogy a kis Paula nem jön-e vissza.

Sajnos azonban ez az elválás csak halvány árnyéka volt annak, amelyet nemsokára el kellett szenvednie. Néhány hónap múlva az Úr magához szőlította áldott édesanyját, aki a jámborságnak és alázatosságnak gyönyörű példáját adta családjának.

Martin néni betegsége alatt Terézke gyakran és hosszú ideig tartózkodott jóismerősöknél Céline-vel együtt. Az étellel járó esemény nem választotta el egymástól a gyermekeket, de lelküket szomorúsággal töl-

tötte meg. Mint vihar közeledésekor, szorosan egymásmellé simultak, érezvén, hogy valahonnan a mélyből valami nagy szomorúság közeledik feléjük...

Egy reggel, amikor ezekhez az ismerősökhöz mentek, Céline-nek eszébe jutott, hogy indulás előtt nem végezték el reggeli imájukat. Sóhajtva húgocskájához fordult és halkán odasúgta:

— Meg kell mondanunk, hogy nem végeztük el reggeli imánkat?

— Igen, igen! — válaszolta gondolkozás nélkül a kislány.

Céline tehát közölte titkát azzal a hölgyel, aki őket fogadta. Az azonban egy nagy szobába vezette és ott magára hagyta a kislányokat. Terézke most kezdte először észrevenni, hogy mit jelent az édesanya elvesztése és egészen megbotránkozva szólt:

— Ah! ez nem olyan, mint édesanya! Ő mindig velünk imádkozott!

1877 augusztus 28-a volt, amikor Martin néni elhagyta a földet.

Terézke jelen volt a szentkenet szentségének a kiszolgáltatásánál, hallotta édesapja zokogását, utoljára csókolta meg édesanyja sima homlokát, látta a folyosón a falhoz támasztott üres koporsót; emlékek, melyeket sohasem felejtett el.

A beszentelés és a temetés után az öt árva visszatérve a szomorú házba, szótlánul tekintett egymásra, míg a nevelőnő, részvéttől indítva, felsóhajtott:

— Szegény gyermekek, nincs többé édesanyátok!

— Céline ekkor Máriának, a legidősebbnek a karjaiba vetette magát és így kiáltott:

— Majd te leszel az én édesanyám!

Terézke jelen volt

Terézke, aki egyébként is mindig utánozta nővérkéjét, szeretett volna ugyanúgy tenni, annál is inkább, mert Mária volt a keresztanyja. De jó szívével arra gondolt, hogy Paulának rosszul esnék, ha nem volna kislánya, neki mondotta tehát gyengéden:

— Nekem pedig Paula lesz az édesanyám!

Martin bácsi csodálatos megnyugvással viselte el a szomorú veszteséget. Elfelejtette a saját fájdalmát, hogy atyai kötelességét mindenben teljesítse. De hogyan tegyen mindennek eleget?

Ahogy utánagondolt látta, hogy nagyon sok nehezedik reá.

Egyesek azt tanácsolták neki, hogy maradjon Alençon-ban, ahol gyakran látogathatja meg a kedves sírt; mások arra akarták rávenni, hogy minden lányát adja nevelőintézetbe; ismét mások azt mondták, hogy lányait bízsa édesanyjuk családjára.

Fájdalmas volt elhagyni ezt az emlékekkel teli vidéket. Aztán itt volt elfoglaltsága, szerető barátainak köre, a városon kívül remetelaka, ahová annyi év óta szokott visszavonulni és ahonnan örömmel tért vissza gyermekeihez. Nehezére esett mindezt elhagyni valami ismeretlenért.

Martin bácsi nem sokáig habozott és új lakóhelyül Lisieux¹-t választotta, ahol sógora, Guérin² bácsi lakott.

¹ Olvasd: Liziö.

² Olvasd: Gerén.

KILENCEDIK FEJEZET,

amelyben a Martin-család Lisieux-be érkezik.

Az 1877. év egyik őszi estjén az Alençonból érkező vonat megállt Lisieux állomásán. Nemsokára egy fiáker hajtott a városba, nehezen gördült a rosszul kövezett utcán, a festői, középkori normann házak, az álmvilágnak és a költészetnek e képviselői között a prózai fekete füst alatt, amely a gyárok nagy kéményeiből szállott fölfelé.

A fogat a Szent Péter-téren állt meg a hasonló nevű székesegyház mellett. Néhány idegen fej jelent meg a fiáker ajtajában és a járókelők meglátták lépteiket, hogy az érkezőket szemügyre vegyék.

Egy körülbelül ötven éves, magastermetű ember szállt le elsőnek. Nemsokára egy kis gyermek lépett a lépcsőre; a férfi szeretettel fogta meg a kezét. Nagy és barna fiatal leány következett, majd egy másik kicsike és végül még két sovány, kisebb leány szállt ki.

Aki látta őket, elragadónak találta. Minden kapuban kíváncsian bámulták az újonnan érkezetteket. A járókelők megálltak:

— Milyen szép család! — suttogták.

És valóban nagyon kedves csoport volt az öt kedves fejecske, akik közül kiemelkedett az apának tekintélyes alakja. De ezeken a fiatal arcokon bánatos kifejezés volt és ruhájuk színe fekete.

— Szegény gyermekek, bizonyára azért jöttek, mert

Milyen szép család! . . .

elvesztették édesanyjukat! — mondogatták egymásnak a bámészkodók.

Annak a háznak a kapuja, amely előtt a család le- szállt a kocsiról, kinyílt, és rajta két kislány, mögöttük pedig szüleik léptek ki.

Az utasokat átölelték és egyideig csak a gyermekek hangját lehetett hallani, akik örültek, hogy egymást lát- ják és a felnőttek zokogását, akik először találkoztak a nagy gyászset óta.

Már bizonyára megismertétek, gyerekek, az érkező

családot, amelyről szó van. Tudjátok, hogy ez a fehérhajú ember Martin bácsi, kedves kis Terézkénk édesapja. De valószínűleg szeretnétek tudni egyet-mást a kis Szentnek a nővéreiről is.

Mária, az elsőszülött, a legnagyobb; tizennyolc éves; aranyosszívű, vidám természetű, mindenre képes húgaiért, eredeti szellemessége folytán nagyon kedves és szeretetreméltó. Martin bácsi *Gyémántjának* hívja.

Paula tizenhat éves, a nevelőintézetből jött, kedves és félénk. Édesapja *Igazgyöngynek* nevezte el. De a kedvessége és jósága mögött ritka erélyesség és kiváló értelem rejtőzik. Mária, bár ő volt a legidősebb és bár Isten neki is megadta az értelemnek és a szívnek minden jó tulajdonságát, a háztartás vezetésében sokszor kikérte a tanácsát, mert Mária volt a háztartás vezetője az édesanya halála óta.

Paula után Léonie jön, aki jelenleg tizennégy éves; kedves és szerény; szeretetreméltó természetű, tud önfeláldozó lenni és mindig elnéző a mások hibáival szemben.

Céline nyolcéves mult. Ő is félénk gyermek, de a mellett élénk tekintete van és életrevaló természetű.

Végül Terézke következik a sorban, az aranyhajú *kiskirálynő*. Ötödik évében van. Szemei tágranyíltak, csillogók és kissé kékek, kissé szürkék, mint szülőföldjének mennyboltja. Kecses mozdulatai és égi mosolya van.

A másik család, amely e pillanatban fogadja Martin bácsit és leányait, a Guérin-család: Guérin bácsi Martin néni bátyja; felesége és két leánya van. Jeanne¹ idősebb, mint Céline, Mária pedig két évvel idősebb Terézkénél. Barna gyermek, huncut, koromfekete szemei vannak,

¹ Zsann.

kissé talán túlélénk. Jeanne-nak, a nővérének értelme meghaladja a korát.

Ez a család is nagyon kedves Isten előtt, mert Őt hűségesen szolgálja és szereti, amint a következőkben meglátjuk.

TIZEDIK FEJEZET,

amelyben a Bokrosházról lesz szó.

Utasaink vacsoraidejében érkeztek meg. A gyermekek fáradtak voltak és vacsora közben elálmosodtak. Ezért amikor az étkezést befejezték, Mária és Paula elkísérték hűgocskáikat, hogy lefektessék őket.

Amikor Martin bácsi egyedül maradt a sógorával és sógornőjével, jelenlegi helyzetükről beszélgettek. Szerencsére Alençonban saját tevékenységével és hűséges feleségének a munkájával olyan kis vagyont szerzett, hogy megengedhette magának, hogy abból éljen és kizárólag gyermekei nevelésével foglalkozzék. Guérin néni jósága és áldozatkészsége folytán számíthatott arra, hogy legidősebb leányait *kismamai* és háztartásvezetési munkájukban támogatni fogja.

Ezután Martin néniről beszélgettek csendesen; úgy beszélgettek róla, mint pótolhatatlan hitvesről és kiváló édesanyjáról, mint szentről, akit Isten magához szólított, mert kiérdemelte a koronáját . . .

Másnap nagy nap volt, mert a kis család elfoglalta új otthonát a „Bokrosházban”.

Keskeny út vezetett az egyszerű, de tetszetős házhoz, amely ezentúl ezeknek a kis galamboknak a fészke lesz. Itt töltötte Terézke gyermekségének kedves éveit, édesapjának és nővéreinek szeretetével körülvéve.

A nagyobbak kissé szomorú pillantást vetettek az épület felé, ahol drága édesanyjukkal sohasem fognak

találkozni, aki azonban mindig örködik felettük: a jövő próbára fog tenni bennünket...

Az új lakás legjobban Terézkének tetszett.

A homlokzat barátságos és világos. Ablakaiból nagyszerű kilátás nyílik a környező erdőkre. Nagyon csinosnak találta tarka ablakait, ahonnan az erdőre, rétekre és a dombokra lehetett ellátni.

Angolpark vette körül a házat, magas fáival és bokraival, amelyből egy másik kertbe lehetett jutni. Milyen kedves lehetett egy ötéves teremtés számára!

Ebben a szép lakásban elég hamar megindult a rendes élet.

Mária folyton azon törte a fejét, hogy milyen csekélységgel okozzon örömet édesapjának, míg Paula, minthogy Terézke választása ezt jóváhagyta, a kicsinyek gondozásával foglalatoskodott. Azért is tette ezt szívesen, mert ügylőszott, hogy édesanyjuknak halálos ágyán az volt a kívánsága, hogy Paula legyen testvéreinek a lelki édesanyja; ugyanis halála előtt, amikor már nem tudott beszélni, megfogta Paula kezét és azt alázatosan, tisztelettel megcsókolta. Teljes figyelmet kellett Terézke nevelésére fordítani, mert ő még túl kicsiny volt ahhoz, hogy intézetbe adják és így egészen rá volt bízva. Okos irányítása mellett Terézke gyorsan megtanult írni és olvasni. Az első szó, amit olvasni tudott, ez volt: „Az ég.”

Tanulás után a kis királynő mindennap a kilátótornyba ment, édesapja kedvenc tartózkodási helyére, hogy ott az „ő királyát” kedveskedésével vegye körül. Vidáman ült édesapja térdeire, aki megmutogatta neki nagyszerű rajzait.

Néhányszor azonban a kertben találta meg; ilyenkor hozzá szegődött és nem tágitott mellőle. Ha egy pillanatra

elszaladt, azért tette, hogy a gyógyteához fakérgeseket gyűjtsön. Amikor a főzetnek szép színe lett, csinos csészében, amely élénk ellentétben volt a tartalmával, vitte édesapjának. Édesapja úgy tett, mintha inna és nagyon kiválónak találná ezt a különös italt.

A kert falának egy áttört ablakában mohából oltárt is emelt. Amikor minden készen volt, oda hívta szeretett édesapját, akinek nagyon-nagyon tetszett minden, hogy kedvében járjon kislányának.

Abból a célból, hogy szívesen tanuljon, a *Bokros-házban* minden évben nagy ünnepély volt a díjkiosztás alkalmával. Bár Terézke volt az egyetlen „versenyző”, a zsüri teljesen pártatlan volt és így csak teljesen megérdemelt jutalmat kapott.

Ezen a napon a jóismerősök is meg voltak híva; a kocsiszn ez alkalommal drapériákkal volt feldíszítve;

... átadta neki a koszorút.

mindenki úgy jött, mintha egy nagy színházi előadásra jönne; kis ajándékokat is hoztak magukkal, hogy a végén a győztesnek átadják.

Az előadás kezdete előtt, amelyben a kislányok szerepeltek, a *kis királynő* lépett a színre, a főhelyen ülő édesapja pedig ünnepélyesen átadta neki a díjat és a koszorút.

Ez volt számára a legfőbb igazságszolgáltatás képe, nagyon szigorú a bűnösök számára, de nagyon jó azokhoz, akik egész életükben Isten akarata szerint dolgoznak.

TIZENEGYEDIK FEJEZET,

amelyben Terézke kérdezősködik.

Terézke majdnem mindennap ebéd után sétálni ment édesapjával. Vonzó kép volt, amikor a fehérhajú édes-apa kézenfogva vezette aranyszőke kislányát.

Egy napon a járókelők, séta közben, hangos megjegyzéseket tettek a kislány szépségéről, de Martin bácsi intett nekik, hogy ezt ne tegyék; nem tetszett neki, hogy kislánya meghallja ezeket a dícséreteket, félt, hogy elkapatják.

Az ilyen séták alkalmával gyakran meglátogatták az Oltáriszentséget; hol az egyik, hol a másik templomba tértek be, de Lisieux lakói mindig tudták, hogy melyik templomba mentek.

Ti most nevettek, gyerekek, és próbálgatjátok eltalálni, hogy honnan tudták azok is, akik nem látták őket. Ez azonban nagyon egyszerű:

A sétákat, amelyekről beszélek, nem kettesben, hanem hármásban végezték. — Hármásban? — Igen, a nagyszerű fehér házörző kutyának a társaságában, amely velük, mögöttük ment mindig. Ezt a szép kutyát *Tom*-nak hívták: amennyire lehetséges, engedelmes volt, bátor, mint egy oroszán és ügyes, mint egy jó inas.

Az úr és a *kisasszony* beléptek a templomba, amelynek ajtaja nyitva maradt, de ne gondoljátok, hogy *Tom* is belépett! Ő tudta, hogy a templomot nem kutyák számára építették és így engedelmesen a lépcsőn várakozott.

Ha a látogatás hosszúnak tűnt, néhányat vakkantott,

... a lépcsőn várakozott ...

de nem távozott őrhelyéről. Amikor gazdái kijöttek, örömeiben bolondos ugrándozásba kezdett.

Most már értitek, ugy-e, hogy a városka lakói milyen jelből tudták megállapítani, hogy Martin bácsi és *kiskirálynője* melyik templomban van: a Szent Jakab-, Szent Péter-templomban, a kármeliták kápolnájában vagy máshol?

De mi mindent mondott a mi kedves Szentünk ezen látogatásai alatt a jó Istennek?

Azt, ami természetes módon tört ki a szívéből:

— Istenem, szeretlek, szeretni akarok azok helyett is, akik nem szeretnek Téged. Én mindig a Tied akarok maradni és vigasztalni akarok, hogy megfelejtkézzél arról, hogy sok gyermek nem gondol Reád.

Bizonyára azt szeretnétek tudni, honnan tanulta ezt Terézke. Állandóan figyelte édesapját és állandóan kérdezgette, sohasem fogott ki a „miért”-ekből.

— Édesapám, mit mondasz te a jó Istennek, amikor meglátogatod? ... Kinek köszöntél most? Én nem láttam senkit ...

És édesapja elismételte neki azt, amit Jézusnak mondott az oltár előtt. Elmondotta neki, hogy a szentségi Jézus iránti tiszteletből mindig megemeli a kalapját, valahányszor egy templom előtt elhalad; ugyancsak ezt teszi, amikor útközben fészületet lát, megemlékezésül a mi Urunk szenvedéseiről; végül, ha pappal találkozik, mert azoknak természetfeletti méltóságot adott a jó Isten.

Terézke csodálattal hallgatta édesapja oktatásait.

Aztán folytatta a kérdéseket:

— Mondd csak, édesapám, miért mondtad Máriának, hogy mindig fizesse ki a kereskedőt?

— Azért, *kis királynőm*, mert nem szabad a mások költségére élni; ez igazságtalanság a felebarátunkkal

szemben: mindenkinek meg kell adni azt, amit megszolgált. Hallgass meg egy szomorú, de igaz történetet:

Egy szegény özvegy négy gyermekéről gondoskodott, akik közül a legfiatalabb alig kétéves volt; éjjelnappal dolgozott munkaadóinak, hogy családja számára a mindennapi kenyeret megkeresse.

— De az előkelő hölgyek rosszul fizettek, sőt volt közöttük, aki egyáltalán nem fizetett. Kétszer-háromszor megfordult ugyanabban a házban a jogos követeléséért, de mindig elutasították.

— Minthogy megértő volt, de viszont a saját tartásainak mindig eleget tett, egy napon megtörtént, hogy nem volt a házban semmi ennivaló és a kicsinyeknek vacsora nélkül kellett lefeküdniök. Amikor ez többször is megtörtént, sötét nyomorúság lett az élete. Végül is a szerencsétlen asszony megbetegedett és meghalt hátrahagyván a négy árvát.

Míg Terézke ezt hallgatta, lehajtotta a fejét és sírt...

— Édesapám, mondd, — kérdezte fojtott hangon — mit kellene tenni, hogy ilyesmi sohase fordulhasson elő?

— Meg kell tartani Tóbiás szavait, amit a fiainak mondott, gyerekkoromból emlékszem még rá: „Emlékezzél meg róla, hogy a munkás méltó az ő bérére, ne muladjék egy éjjel sem el a nélkül, hogy ne fizetnéd ki.”

Ekkor a szeretetreméltó gyermek csodálkozással tekintett apjára:

— Ó édesapám, ha az ország nagyjai ismernének téged, királlyá tennének és Franciaország mindig boldog lenne! De én jobban szeretem, hogy nem ismernek, mert akkor boldogtalan volnál, mert ez a sorsa minden királynak.

Az elragadtatott kiáltás után csend let' majd Terézke tovább kérdezősködött:

— Édesapám, miért szoktál télen is reggel hat óra-kor menni mindennap a misére? Hiszen később is me-hetnél!

— Kétségtelenül, mehetnék később is, Terézkém, de beismerem, hogy ezt a misét jobban szeretem, mert itt a szegények társaságában lehetek.

— Miért nevezed ezt a misét a szegények miséjé-nek?

— Mert ez az egyetlen, amelyen a cselédleányok és a munkások résztvehetnek; későbbi órákban ők már nem szabadok.

— És még egy okom van rá, azt is elmondom neked, mint nagy leánynak: az elégtétel. Mert az elégtétel nemcsak a mi bűneinket törli el, hanem azokét is, akik-nek bűnös a lelkük, a helyettük hozott áldozat elősegíti a megtérésüket.

Terézke elgondolkozva hallgatott . . .

Azt jól megértette, hogy a *gyakorlatokkal* eleget te-het a saját hibáiért, ha felajánlja az áldozatokat a kis Jézusnak, de hogyan használhatnak ezek a *gyakorlatok* a bűnösöknek úgy, hogy visszanyerjék lelkük ártatlan-ságát?

Ebben a pillanatban a sétálók egy útkanyarulathoz értek, amely mögött egy szép kis tavacska volt; a víz-ben vízililiomok nyíltak. Hirtelen egy vízikacsa is fel-bukkant.

— Mi ez? — kérdezte a kislány.

De ekkor hirtelen Tom fejét látta, amint beugrott a virágok közé. Martin bácsi füttyentett a kutyának s ez rögtön visszatért hozzájuk, víztől csepegtve.

— Most már jól van, szegény Tom, — szólt Terézke — ezentúl maradj nyugodtan és ne távozz mellőlünk!

Résztvétellel fejezte be szavait, mert Tom meghemper-

gett az út porában. Egy szempillantás alatt felismerhetetlenné vált és hasonló lett egy halom sárhoz.

— Milyen csúf! — kiáltott Terézke.

— Igen, saját hibájából, és Viktóriának lesz a dolga, hogy tisztára mosdassa. Látod, *kicsi királynőm*, így képzeld el, hogy a bűnök sarában fetrengő lélek számára szükséges, hogy egy kedves kéz segítséget nyújtson.

Ezalatt odaértek a *Bokrosház* kapujához.

Terézke sokat járt és ... sokat beszélt, ezért fáradt volt:

— Ó Paula, — szólt a nővéréhez, mielőtt a küszöbre lépett volna — ha tudnád, milyen szomjas vagyok!

Ez pedig, a nélkül, hogy arra gondolt volna, megérti-e a kislány, így válaszolt:

— Nem ajánlhatnád fel egy bűnösért?

Itt volt a pillanat, hogy *gyakorolja* azt, amit tanult.

— De igen, Paula, — válaszolta tehát gondolkozás nélkül és egy nagyot sóhajtott, amely áldozatának nagyságát mutatta.

Rövid idő múlva Paula, aki többre értékelte a kislány áldozatát, mint önmaga, frissítő italt hozott neki. Terézke nem akarta elfogadni, mert attól félt, hogy akkor nem válthat meg egy bűnöst. De a *kismama* megnyugtatta, hogy az önmegtagadás áldozata után az engedelmesség áldozatát is meg kell hoznia és hogy ez a két érdem kétségtelenül két bűnöst fog megmenteni, nem is egyet.

**amelyben elmondjuk, hogyan szerette Terézke
a szegényeket.**

— Ma hétfő van, de sokszor fog szólni a csengő! Milyen nagyon szeretnék Viktória helyében lenni, hogy én nyithassak kaput! — Ezzel a kiáltással ébredt Terézke.

Hétfőn reggel ugyanis nem volt vége-hossza a szegények sorának, akik heti alamizsnájukért betértek Martinékhez.

A kislánynak erre a kívánságára Paula egy kicsit elgondolkozott, majd kiment. Hamarosan megtalálta a kertben Máriát, aki éppen virágot szedett.

— Mit gondolsz, — kérdezte — megengedhetjük, hogy Terézke nyisson kaput a szegényeknek és ossza ki az alamizsnát? Ez talán alkalmas volna arra, hogy adakozásra neveljük.

— Igazad van, én hasznosnak találom, ha a részvétet felkeltjük kicsi szívében, mert azok a gyermekek, akik semmiben sem szenvednek szükségét, nem nagyon gondolnak a szegényekre.

A beszélgetés után Paula visszatért Terézkéhez, aki szorongva várta a tanácskozás eredményét. Milyen nagy volt az öröme, amikor hallotta, hogy ma ő lehet a szegények kis szolgálója! Egy királyságért nem adta volna a helyét és feszülten figyelte, amikor nővére kiadta a kiosztandó kenyeret és pénzt.

A kislány minden csengetésre összerezzen és ked-

vesen nyitott kaput. A kenyérdarabokat a szeretetnek és a tiszteletnek olyan mosolyával adta át, hogy aki látta, könnyezett. Egyszer aggódva jött vissza:

— Ó Paula, egy szegény asszony van itt; nagyon sápadt és karján egy beteg kisbaba van! — És aggódó szemekkel keresett újabb alamizsnát.

Paula adott neki és ő nagy örömmel vette kezébe! Hamarosan visszatért a nővéréhez:

— Paula, — szólt izgatottan — a koldusasszony azt mondta nekem: „Áldjon meg a jó Isten, kis kisasszonyom!”

Annyira megindította egy szegénynek ez a kívánsága, hogy nem tudta visszatartani az örömkönnyekeit.

Sokkal később, tizenötéves korában, Terézke és nővére nemcsak jókívánságokat kaptak egy szegénytől,

— Áldjon meg a jó Isten, kis kisasszonyom . . .

hanem egy szegény aggastyán, akit Martin bácsi ápolt és akit bőséges alamizsnával bocsátott útra, meg is áldotta őket: kezeit az ég felé tárva, Istennek minden áldását kérte rájuk. Isten a tudója, de mi is, hogy az áldás nagy boldogságot hozott rájuk.

De térjünk vissza a kisleányhoz, aki olyan nagy boldogsággal tett jót.

A Martin-házban csak hétfőn osztottak alamizsnát; ugyanis minden ebéd után, a séták alkalmával bőségesen volt alkalom a szeretetet gyakorolni. A kisleány ilyenkor megindító részvétellel adta át az apró adományokat a rá-szorulóknak.

Egyik napon egy szegény öregemberrel találkoztak, aki szánalmasan vonszolta magát mankóin; Terézke szokás szerint át akarta neki adni adományát. De az hosszan és szomorúan nézve reá, visszautasította az alamizsnát. Kétségtelen volt, hogy nem tartotta magát elég szegénynek ahhoz, hogy elfogadja.

Terézke zokogva ment vissza édesapjához. Segíteni szeretett volna az öreg emberen az alamizsnával és e helyett bizonyára megalázta! Érzékeny szíve ezt nem tudta elviselni. Mit tegyen?

Előzőleg kapott egy kis ajándékot.

— Ha ezt vinném oda a szegénynek? — kérdezte magától. — A pénzt visszautasította, de ezt talán elfogadná?

Oda akart szaladni, hogy átadja, de az öreg már messze volt és Terézke sírni kezdett. Nemsokára azonban így gondolkozott:

— Ha én nem is tudom jóvátenni ezt a kis dolgot, a jó Isten meg tudja tenni. Paula mondta nekem, hogy a kis Jézus mindazt teljesíti, amit az ember tőle az első

áldozás napján kér; jól van tehát, ezen a napon az én szegényemért fogok imádkozni . . .

Ez a gondolat megvigasztalta és négy évvel később megvalósította elhatározását.

Erről a szegényről nem tudunk többet, de ismerünk egy történetet, sokkal későbbi időből. Az Úr olyan jónéven vette Terézkének ezt a tettét, hogy egy nagy csoda kegyelmében részesítette.

Hallgassátok csak meg:

Amikor már elszállott angyalszárnyakkal az égbe, a Szegények Kis Nővéreinél Lisieux-ben volt egy szegény, aki nyelvrákban szenvedett.

Amikor felolvasták neki Terézke életéből ezt a jelet, a beteg arra gondolt, milyen jó volna, ha egy gyermek, aki ennyi részvéttel van a szegények iránt, könnyörögne érte. Ezért teljes szívből könnyörgött hozzá. És íme, a nyelve, amely telve volt sebekkel és a fele már hiányzott, nemcsak hirtelen meggyógyult minden emberi orvosság nélkül, hanem egészen megújult, teljes és ép lett.

Látjátok, gyerekek, a szeretetnek a szépségét és erejét? Ekkora hatalmat adott Isten az égben Terézkének, amiért a földön olyan jó volt.

Sohase érnék a végére, ha mindazt el akarnám mondani, amit a szeretetnek ez az angyala a szegényekért tett vagy akart tenni.

Édesapja és testvérei azonban mérsékelték ezirányú tevékenységét és később ő maga írta:

— Ha szabadon rendelkezhettem volna azzal, ami az enyém volt, teljesen tönkretettem volna magam, mert nem láthattam semmiféle nyomorúságot a nélkül, hogy annyit nem adtam volna, amennyire éppen szükség volt.

A nélkülözők iránti ezt a részvétet és a mindennapi jócselekedeteket Terézke úgy nevezte, hogy készíti a földön a maga mennyországát.

amelyben Terézke szórakozásairól beszélgetünk.

Bizonyára tudjátok, gyerekek, hogy ahhoz, hogy valaki szent legyen, a jó Isten nem kívánja azt, hogy folytonos önmegtagadásban éljen: hanem inkább azt akarja, hogy mindazt, amit teszünk, jól tegyük. Amikor alkalom van rá, például vakációban vagy játékidőben, el is szórakozhattok, csak azt nem szabad elfelejteni, hogy keresztény gyerekek vagytok, és természetesen a jó Istenről sem szabad megfeledkezni.

De többet is tehettek: ezeket a szórakozásokat is felhasználhatjátok arra, hogy Istenhez emelkedjete. Ezt talán nem értitek meg és nem tudjátok, hogyan kell megvalósítani? Na jól van, akkor elmondom nektek a kis Szent egyik szünnepjének történetét.

Nem hétfő, hanem csütörtök van. Ó, milyen nagy ünnep Terézke számára! Ez szünnep¹ neki is, meg Céline-nek is, aki játszótársa, bizalmasa, akitől mindennap reggel olyan szomorúan búcsúzik és akinek minden este annyira örül!

Céline a bencés apácáknál volt bentlakó. Amikor este hazatért az atyai fedél alá, idejét alvással vagy tanulással töltötte. A két gyermek ezért örült annyira a csütörtöknek.

Csütörtökön ugyanis egész nap iskolai szünet volt.

¹ A francia iskolákban abban az időben csütörtökön nem volt tanítás.

Előző este úgy tervezték, hogy másnap horgászni mennek.

Alig hat óra, és Paula már felkelt, hogy húgocskáit felébressze. A kislányok tágranyilt szemekkel ültek fel ágyaikban, szemükből öröm sugárzott.

Első gondolatuk mégis a kis Jézus volt; gyors öltözködés, majd elvégezték imájukat is.

Reggeli után a kosárkákat magukhoz vették a kislányok, vállukra tették a lepkehálókat. Elindultak. A nap gyönyörűen sütött, enyhe idő volt.

Egész úton virágot szedtek és gyakran fedeztek fel fészkeket is a bokrok között! Látni kellett volna Terézke elragadtatását, amikor megpillantotta a kis madarakat!

Mínthogy nagyon kicsi volt, Paula felemelte és ő

... visszafartva a lélekzetét.

apró kezeivel félrehajtotta az ágakat, visszatartva a lélekzetét, hogy meg ne ijessze a madárfiókákat.

— Akarod őket magaddal vinni? — kérdezte édesapja. — Ezek pintyökek, beteheted a kalitkába a többi madaraidhoz.

Terézke egy pillanatig gondolkozott. Istennek minden teremtményét szerette; voltak aranyhalai egy kis üvegedényben, galambokat, papagájokat, kanárikat, gerléket tartott kalitkában. Ezek a pintyökek milyen szépek lennének velük. De nem! Anyjuktól kell megtanulniok repülni, és az angyali gyermek, aki minden gyengére és nagy veszélyben lévőre most is vigyáz, inkább lemondott a pintyökekről.

Tovább folytatták útjukat.

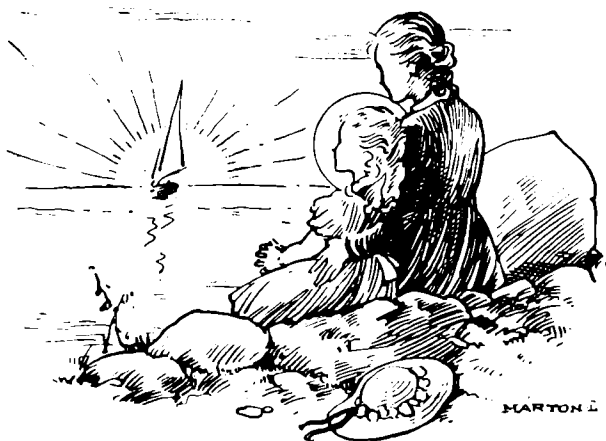
Terézke megcsodálta a fákat, a mezőt, a zöld réleket. Mialatt szemei elragadtatva nézték a sok szépet, kis szíve nagy boldogsággal telt meg, mert minden, ami ennyire szép, Istennek köszönhető, aki azt nekünk azért adta, hogy örüljünk.

— És ha elgondolom, hogy a jó Isten mindezt semiből teremtette! Mennyire mindenható! Azért, hogy nekünk örömet okozzon!... Ó, mennyire szeretem Istent!

Végül egy szép rétre értek, egy széles folyó partján. Az ennivalót kicsomagolták, mert az étvágyuk a hosszú út alatt megjött és a halászás előtt fel kellett frissíteniök magukat. De Terézke most is gondolt Istenre és elmondta az étkezés előtti és utáni imákat.

Ebéd után nagy vidámsággal, nevetés és élénk kiáltás közben mindenki a saját szórakozása után nézett: Terézke egyik nővérétől a másikhoz ment, gyögyfüveket, virágokat szedett, horgászott kis botjával édesapja mellett és végül kissé távolabb leült a parton és csendben figyelte a környéket.

Távollevő édesanyjáról álmodozott... arra gondolt,

... csendben figyelte a környezetet.

hogy a föld, bár nagyon szép, nem más, mint az utazásnak egyik szakasza, ösvény, amely az égbe vezet, ahol minden még szebb, még kedvesebb és ahol a boldog napoknak soha sincs vége...

De ezeket a szép perceket hirtelen megszakította a vihar: beborult, dörgött és villámlott. Martin bácsi gyorsan a karjaiha kapta Terézkét és a fák alá vitte: máris zuhogott az eső és egészen közelről dörgött és a villám mellettük csapott be egy fába. De Terézke nem sírt, Isten kezében és édesapja karjaiban volt, tiszta lelke nem félt a haláltól.

A vihar elvonult; az egész mezőn csillogtak az esőcseppek, mint a gyémánt a ragyogó napfényben. Martinék tehát visszatértek a *Bokrosházba*, élvezték útközben a finom levegőt és szívükben hálát adtak Istennek ezért a szép napért.

amelyben Terézke „remetéskedéséről” lesz szó.

Nem minden szünnapon volt horgászás és kirándulás.

A jó Guérin néni, amikor öt unokahúga és két gyermeke rá volt bízva, a saját kényelmét kereste. Ezért gyakran vitte őket sétálni a *Csillagkertbe*, amely egy hivalkodó park volt, ahol a város legjobb családjai találkoztak. Itt, a hatalmas gyepszőnyegen a gyerekek nem találtak semmi különös szórakozást, még az ártatlan táncban sem lelték örömeiket.

De Terézke ellenszenvet érzett szívében ezzel a szórakozással szemben.

A többi kislányok, megértvén, hogy ez a játék őt nem érdekli, hagyták félrevonulni, így hát elégedett volt.

Ilyenkor a ligetben sétálgatott, virágot szedgetett, értett ahhoz, hogy a legszebbeket szakítsa le, úgy-hogy amikor a nap végéhez ért, társai irigyelték tőle. De azoknak is megvolt munkájuk jutalma: táncoltak, mint a tücskök. Kezük tehát üres maradt, míg Terézkének, aki a méhecskét utánozta, karjai tele voltak virágokkal.

Ez a jelképe annak, aki az utolsó napra gondol, amikor megjelenünk Isten előtt, hogy számotadjunk minden cselekedetünkről.

Nővére és két kis unokatestvére osztották izlését és amikor magukban voltak, a játék egészen más volt. Te-

rézke és Guérin Mária kitaláltak egy egészen új és nagyon eredeti játékot: a *remetejátékot*.

Minthogy szüleiktől hallottak elbeszéléseket a pusztában élő szentekről, azokat akarták utánozni. Ezért visszahúzódtak a kert egy sarkába és mialatt a „*remeték*” egyike térdenállva imádkozott, a másik söpört, főzelék-félét vetett, öntözte a növényeket.

Amikor elfáradt a munkában, társa pedig az imában, szerepet cseréltek.

De a *kis remeték* egyike mindig meghosszabbította az imáját: ez Terézke volt. Nemcsak úgy tett, mintha imádkozna, hanem szíve mélyén valóban beszélgetett a kis Jézussal és Jézuska válaszolt neki. Ó, milyen szép perceket töltött így Terézke!

Mint igazi remeték, a két gyerek néma is maradt. Ha valami mondanivalójuk volt, jelt adtak, mély lélekzetet vettek; lesütött szemekkel jártak és ha a játékot az utcán is folytatták, menetközben a rózsafüzért mondták.

Egy napon *remete Terézke*, bizonyára azért, hogy még jobban összeszedje magát, így szólt társához:

— Lehúnyom a szemeimet, vezessél!

Szerencsétlenségre azonban Mária utánozni akarta. Járdán voltak, így nem kellett félniök, hogy kocsi elgázolja őket. Mégis, egy hirtelen hatalmas robajra Jeanne, aki Céline-nel elől ment, megfordult.

Milyen nagy volt a meglepetésük, amikor látták a két gyereket, akik egy üzlet ajtaja előtt a ládákba estek, mialatt a tulajdonos, a méltatlankodástól vörösén, kijött az üzletből, hogy kiszórt áruját összeszedje.

Fölösleges mondani, hogy amikor felkeltek, szemük tágra nyílt és menekültek nemcsak a kereskedő, hanem Jeanne szidalmai elől is, szégyenkezve a járókelők előtt.

Kis remetéink oktanok voltak, mert semmibe vették a földet, sőt azt is elfelejtették, hogy szemük azért van,

hogy őket okosan vezesse. És ez még nem bűn. Csak azok követnek el bűnt, akik csak a földre tekintenek és az ellenkező mértéktelenségbe esnek, akik tágra nyitják szemeiket a világ hiúsága és hamis örömei előtt!

Terézkét nagyon meglepte a tenger megpillantása Trouville¹-ben, ahol unokatestvérénél nyaralt.

A tenger látása, mérhetetlensége csodálkozásra készítette és elragadtatásba ejtette; teljesen el volt ragadtatva az Istentől, Aki mindezt a szépséget alkotta. Sajnos, ezt a szemlélődést hamar elrontotta a járókelők ragyogó, különleges és hiú öltözéke, amelyet hivalkodva mutogattak. A kislány és a tenger közé tolakodtak.

— Ó, menjünk innen — mondta Paulának.

A kislány látta ennek a díszelgésnek a gyerekességét és azoknak a lelkeknek a szegénységét, akik itt keresték boldogságukat.

A kis társaság előszeretettel ment a fekete sziklákhoz, melyeket azért neveztek így, mert sötétszínű mozzattal voltak fedve. Amíg testvérei kivetették horgaikat, ő Paulával egy elhagyott sziklán üldögélt.

Este volt, az az óra, amikor úgylátszott, mintha a nap megfürödne a hatalmas vízben, ezüst nyomot hagyva maga után.

Terézke sokáig szemlélte ezt az aranyávót, amelyről nővére azt mondta neki, hogy ez itt lent a jelképe a megvilágosító kegyelemnek, amely a hívő lelkek útja... Úgy képzelte tehát, hogy szíve, mint egy kis bárka a fénysáv közepén van, kecses, fehér vitorlákkal és azért imádkozott, hogy sohase távolodjék el Jézustól, hogy a béke felé evezhessen és gyorsan érjen partot az égben.

¹ Truvijj.

TIZENOTODIK FEJEZET.

Terézke első gyónásáról és a vasárnapokról.

Most elbeszélem nektek, gyerekek, Terézkének más játékait és örömét is, olyanokat, amelyek édesapjának és testvéreinek is tetszettek.

Azt szeretném, ha meggyőződhetnétek annak az igazságról, amit már mondtam nektek, hogy a szentség nem szomorúságból áll, hanem az Isten szeretetétől telt szívvel végzett jócselekedetkből, mindabból az apróságból, amelyekből napjaink összetevődnek.

Nézzétek a *Bokrosház* egyetlen estéjét, amely egyszerűségében is oly szép.

Éppen karácsony közeledett.

— Édesapám, édesapám, a lámpa meg van gyújtva!

Igy kiált Terézke, mire egy hang, telve szeretettel, így válaszol a kiskilátóból:

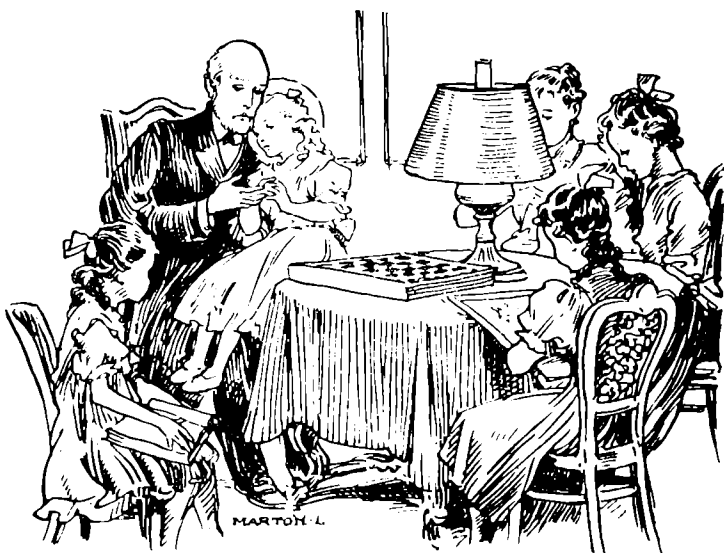
— Már jövök, *kiskirálynőm!*

Valahol egy széket toltak arrébb, majd becsukódott egy ajtó. Aztán lépések hallatszottak és Martin bácsi megjelent a lámpagyújtáshoz.

Tél volt: a tűz pallogva égett a kandallóban. Terézke, a Benjamin, édesapja térdén helyezkedett el. Mária közel ült a kerek asztalhoz, egy könyvvel a kezében, míg Paula hímzett; Léonie varrt és Céline a képet nézegette egy nagy albumban.

Mária fennhangon olvasta a hagyományos könyvet Guéranger¹-től, melynek címe: A liturgikus év és amely-

¹ Géransztól.

Terézke édesapja térdén helyezkedett el.

ben napról-napra követhetjük szent vallásunk titkait; olyan olvasmány, amelynek tartalma kitörülhetetlenül belevésődött ezekbe a fiatal lelkekbe.

Amikor néhány megjegyzést tettek az olvasott rész szépségéről, másik könyvet vettek elő, szórakoztatót és nevelőhatásút, amely általános érzelmekről, mint alázatosságról, hazaszeretetről vagy a rossz fölötti méltatlankodásról szólt. Majd nagy élénkséggel kezdtek beszélgetni.

Terézke nem volt beképzelt, a legcsekélyebb dolgok is örömet okoztak neki. Milyen jól érezte magát ezen a téli estén is! Milyen lélekzetfojtva figyelte a lángok mellett, a hamuban sülő szép almákat és gesztenyéket! Miközben ezeket fogyasztották, ősi breton románcokat hall-

gattak vagy karácsonyi regéket, amelyek arról szóltak, hogyan volt akkor, amikor a Messiás a földön járt.

És minden este új öröm volt, kis apróságok, de telve vonzó bájossággal, a családi élet minden kedvességével.

Miután kipihenték magukat, együttesen végezték az esti imát, a kis Terézke édesapja oldalán térdelve, úgy beszélgetett Jézussal, mint a szentek. Majd jó éjtszakát kívánva átölelték egymást. A *kiskirálynő* az utolsó csókott édes *királyától* kapta.

Ezután Paula lefektette Terézkét, aki változatlanul megkérdezte minden este:

— Jó voltam ma? A kis Jézus meg van elégedve velem? A Szent Szűz meg van velem elégedve? Fognak reám vigyázni az angyalok?

A válasz minden alkalommal igen volt, mert különben egész éjjel sírt.

Amint látjátok, kedves gyerekek, ez az áldott kislány nagy örömét lelte a jámborságban, mert ez sohasem hagyja üresen a szívet, hanem mindig sok örömmel tölti meg.

Közeledett az idő, amikor Terézke első gyónására készült.

Paula megértette vele, hogy a pap Isten helyettese és hogy előtte semmit sem szabad elhallgatni. Így őszintén mondta el kis bűneit, amelyeket azonban ő nagyon súlyosaknak talált.

Amikor a gyóntatószékbe lépett, bátran tekintett a gyóntató arcába, úgyhogy az olvashatott a szemeiben és a szívében; minthogy nagyon kicsi volt, állva gyónt.

A szent gyermek megkönnyebbülten, boldogan távozott, gondolva, ami igaz is volt, hogy a lelke most tisztább lett a hónál. Nagyobb szeretetet hozott magával a Szeplőtelen Szűz, Égi Édesanyánk iránt, akinek tisztelen-

tét ajánlotta neki a pap. Hogy a kis Jézus bocsánatát elnyerje, lélekben az Égi Anya térdén helyezkedett el.

Ime, egy alkalommal a templomból kijövet, látták amint az egyik utcai lámpa alatt vizsgálgatta rózsafüzérét, amelyet megáldatott. Ide-oda forgatta és minden szemét vizsgálgatta.

— Mit csinálsz itt? — kérdezte Paula.

— Azt nézem, hogy milyen egy megáldott rózsafüzér.

Nem tudta még, hogy itt a földön, halandó szemekkel, nem láthatjuk a kegyelem titokzatos befolyását.

Első gyónásától kezdve a kislány minden nagyobb ünnepen meg akarta azt ismételni, hogy a lelke mindig tisztább legyen.

Mennyire szerette az ünnepeket! . . . Mindannyi között mégis a legjobban szerette és leginkább készült az Úrnapra.

Nem vehette magához, mint ti, boldog gyerekek, ilyen korán Jézust: azon időben ez nem volt megengedve ilyen kicsinyeknek. Ó! milyen csodálattal nézte a fehér Ostyát, Amit a pap a körmenetben vitt és Amelyet időnkint az oltárookra tett, a csinos virágból, lombokból és gyertyákból álló oltárookra.

Terézke fehér ruhában, rózsakoszorúval a fején, boldogan szórta kosarából a virágot. Egészen közel ment Jézushoz és a szirmokat jó magasra szórta és sohasem volt boldogabb, mint amikor látta, hogy azok az arany szentségtartóhoz érnek . . .

A nagy ünnepek ugyan ritkák voltak, de minden héten volt egy nap, amely kedves volt a szívének: a vásárnap. Milyen sugárzó nap! Istennek ünnepe, a pihenés ünnepe.

Az étkezés rendesen nagyon egyszerű volt, nehogy

... boldogan szórta kosarából a virágot.

ez akadályozza a szakácsnőt abban, hogy misét hallgathasson.

És milyen szórakozások voltak ebben a városban? Terézke sétált édesapjával és nővéreivel; de hiába zenéltek a falovak, hiába kínálták a kereskedők labdáiakat, piros és fehér szőlőfürtjeiket: Martin bácsi vasárnap semmit sem vásárolt és kedvtelésből nem is utazott ezen a napon.

Mégis, amint mondtam, a vasárnap szép és boldog volt Terézke számára és a többiek számára is.

Dél előtt a nagymisén vettek részt és amikor a szent-

beszéd ideje eljött, az egész család előrement a templom hajójába, közel a szószékhez. A nagy tömeg miatt gyakran nehéz volt helyet találni, de Terézke és édesapja kedvéért mindenki szívesen húzódott kissé összebb.

Guérin bácsi, aki az előjárók padjában ült, örült, amikor kettőjüket meglátta. Ő Terézkét kis *Napsugarának* nevezte.

A kislány nem fáradt el a figyelésben; minden li-gyelmét a papra irányította. Az első szentbeszéd, amit megértett, a szenvedésről szólt és ez nagyon megha-totta. Akkor öt és fél éves volt. Ettől kezdve minden ok-tatás értelmét felfogta.

A vasárnap nagyon gyorsan telt és a kis Szentnek a boldogsága zavartalan volt egészen az esti ájtatossá-gig. De amikor este a templomból kijöttek, szomorú érzés kerítette hatalmába; arra gondolt, hogy ezután a hétköz-nap közeledik, megint el kell kezdeni az életet, munkát, megtanulni a feladványokat és szívében úgy érezte, hogy a föld a számkivetés helye és az égi nyugalom után fo-háskodott, az igazi haza végnélküli vasárnapja után.

Ami aztán ezt a szomorúságot még fokozta, az volt, hogy vasárnap este a család nem volt teljes, mert a nagy-lányok elmentek unokatestvéreik estélyére, szórakozni.

Néha Terézke is meg volt hívva, és hazamenet köz-ben kifejezhetetlen elragadtatással szemlélte a csillago-kat... Különösen egy csillagkép tetszett neki nagyon, amelyet „T”-alakúnak talált. Meg is mondta édesapjá-nak:

— Édesapám, nézd csak, a nevem fel van írva az égen!

Majd, nem akarván semmit sem látni a földön, kérte, hogy vezessék és a nélkül, hogy figyelt volna arra, hogy hová lép, kis fejét az ég felé emelte és nem hagyta abba a csillagos azúr szemléletet.

TIZENHATODIK FEJEZET.

Az akarat legyőzéséről.

Terézke nyolc és fél éves volt, közeledett az idő, amikor intézetbe kellett mennie. Léonie mellé került, aki tanulmányait a bencés apátságban folytatta.

Mínthogy korához képest már elég sokat tudott, olyan osztályba került, ahol csak nála idősebbek voltak.

Ez bizonyos tekintélyt adott neki és néhányszor, szünetben, többen körülvették és szívesen hallgatták

... többen körülvették ...

beszédét. E mellett, minthogy mindig a legjobb volt a fogalmazásban, eredményei hamarosan néhány társának az irigységét váltották ki, akik ezért ezer bosszantással fizettek.

Terézke, aki a családi élet melegségéhez volt szokva, nem találta fel magát az intézetben és ezt el kell nektek mondanom, nem volt olyan természet, aki ki tudta használni tehetségét.

Azt gondolhatjátok gyerekek, hogy Terézke panaszkodott Céline-nek, a „bátornak”, ahogy édesapjuk nevezte.

Valóban, ez esetben meg lett volna védve, de a mi kis Szentünk nem panaszkodott, jobban szeretete bánatát egyedül hordozni és akkor sírt, amikor senki sem látta: igyekezett szeretetreméltó lenni társaival szemben és kikerülni a veszekedéseket.

Figyeljétek meg ezt a jóságot még azokkal szemben is, akik vele rosszat tettek. Minthogy nem volt szívében semmi, ami Isten ellen irányult volna, a föld összes bűnöseiért könyörgött és az Úr, aki sugalmazta neki a részvétet, megadta neki a hatalmat, hogy megterítse a bűnösöket.

Láttuk, hogy Terézke a családban csak szeretetet látott. Ez a szeretet a legőszintébb és a legigazibb volt, mert korántsem a kényeztetés volt az alapja. Az apai tűzhelynél valóban férfias nevelést kapott.

A gyermekek megszokták, hogy édesapjuk láttára elfelejtsenek minden bajt és ne féljenek semmitől.

Ha a tűzoltó-trombiták éjjel tüzet jeleztek, Martin bácsi gyorsan felöltözött és a károsulthoz sietett. Ő volt az első a jobbmódúak között, aki segítséget nyújtott:

sajátmaga is hozzálátott a munkához élete veszélyeztetésével.

Többször megtörtént, hogy a fürdés közben fuldokló gyerekeket kihúzta a vízből és egy napon majdnem elragadta az örvény, amikor gondolkozás nélkül ugrott a vízbe, hogy egy szerencsétlenül járt csónakázót a halál torkából kimentsen. Az idős életmentő, maga is közel az elmerüléshez, hittel teli fohászt küldött az ég felé és utolsó erejét összeszedve, kivonszolta a partra a szerencsétlent.

Több alkalommal részesítette az embereket elsősegélyben, olyanokat, akik késsel megsebesítették magukat. Végül mindenütt ott volt, ahol veszély volt, hogy segítsen és jót tegyen, mint igazi keresztény.

Mint jó hazafi, az 1870. évi háború alkalmával kifejezte sajnálkozását, hogy nem tagja a hadseregnek. Mégis megsebesült egy ellenséges puskagolyótól, mert a nemzetőrökkel együtt örködött, amikor az ellenség megközelítette Alençon.

Ilyen iskolában Terézke nem lehetett puhán nevelve.

Paula arra szoktatta, hogy ne legyen félénk. Esténként kiküldte a kertbe vagy egy sötét szobába valamit megkeresni és nem tűrt ellenmondást. Mielőtt elaludt volna, magában hagyta a sötétben, bár a szobája nagy és félreeső volt.

Amikor kicsinyek voltak, reggelire csokoládét kaptak; de amikor felnöttek, a reggeli csak leves volt és csokoládé csak vasárnap és ünnepnap járt.

Az intézetben, a rend és takarékoság megszokása céljából, Mária egyszerre adta nekik a több napra szolgáló édességet azzal, hogy ha előbb fogy is el, nem

kapnak többet. A többi kislányt a szülők ellátták borral, pástétommal és nyalánsággal, hogy minden reggelihez jusson. A két Martin-kislánynak egy darab száraz kenyérrel kellett megelégedni egész ebédidőig.

De ez nem minden: azt hiszitek talán, hogy Teréz-két a nővérei minden lehetséges dologban támogatták? Hát bizony nem. Így például több alkalommal bosszantotta őt a nevelőnője és Terézke joggal méltatlankodott.

A hibás világosan Viktória volt és mégis Terézke-nek kellett bocsánatot kérnie, hogy a feljebbvalók iránt tiszteletet tanuljon.

Ha a gyerekek kevésbé jó érdemjegyet kaptak az intézetben vagy valamilyen büntetésben részesültek, a szülők sohasem okolták a nevelőket, hanem ellenkezőleg: a kislestvérekék soha senkitől sem kaptak támogatást a tekintély ellen.

A kemény nevelés ellenére a kislányt egyszer elfogta az a mindennapos vágy, hogy magára vonja mások különös figyelmét.

Hallotta, hogy unokatestvére, Guérin Mária többször panaszkodott fejfájásról és ilyenkor látta, hogy édesanyja nagyon kényezteti. Ezért nagyon megírgyelte, mert ő mindig csendben szenvedett ugyanazzal a bajjal mindennap. Szerette volna tehát, ha őt is kényeztetnék, kedveskedésre és részvételre vágyott.

A kísértés nagyon erős volt és íme egy alkalommal nagynénje nappalszobájában a karosszékekben ülve sóhajtozni kezdett és sírt:

— Fáj a fejem!

Mindenki körülállta; de senki sem akarta elhinni, hogy fejfájás miatt sír és kényeztetés és vigasztalás he-

lyett őszinteség hiányával vádolták, amiért nem mondja meg könnyeinek igazi okát. Így hát szegény Terézke saját tapasztalatából tanulta meg, hogy nem szabad másokat majmolni.

Sokkal később azt mondta gyermekkorának erről az esetéről, hogy eszébe jutott a szamár és a kutya meseje és hozzáfűzte, hogy ha őt nem is verték meg bottal, mint a szegény szamarat, nem kevesebb tapasztalatra tett szert és örökre elment a kedve attól, hogy feltűnni kívánjon.

TIZENHETEDIK FEJEZET,

amelyben megtudjuk, hogy Paula belép a Kármelbe és Terézke beteg lesz.

Szegény kis Terézke! nem élvezhette sokáig kisanyjának szerető gondoskodását sem, nem örülhetett kedveskedéseinek.

Egy nap, amikor éppen feladatait készítette, Paula és Mária a közelben súgdolództak egymással; végül is Mária kissé felemelte a hangját és ekkor Terézke rémülten hallotta ezeket a szavakat:

— Édes Paulám, mi nem válhatunk el soha! Hogyan is tudnék nélküled élni, ha te belépsz a Kármelbe?

— Miért mondasz ilyet nekem? — válaszolta Paula, — hiszen összetöröd a szívemet! Jól tudod, hogy egyedül Isten szeretetére törekszem és sohasem volnék elég erős ahhoz, hogy töletek megváljak, hacsak a szerzetesi élet kedvéért nem. Inkább a kicsikét vigasztald meg, — tette hozzá halkán — ő olyan érzékeny és olyan ragaszkodó természetű!

Majd rövid szünet után így folytatta:

— Most voltam éppen a Főnöknő anyánál; előreláthatólag a jövő hónapban lépek be.

Ezeknél a szavaknál Terézke leejtette a tollszárat és arcát kezeibe temetve zokogásba tört ki...

Megértvén, hogy mindent hallott, Paula melléje térdelt és vigasztalta. Terézke ekkor átölelte nővére nyakát és sírva tett neki szemrehányást:

— Paula, te megígérted nekem, hogy megvársz és együtt megyünk a remeteségbe, ha nagyobb leszek!

Terézke még csak hároméves volt, amikor minden nap hallotta, hogy Paula apáca lesz; ilyenkor mindig azt mondogatta: „Én is, én is apáca leszek, én egyedül Istennek akarom magamat adni!” És amikor ezt Paula hallotta, megígérte neki, hogy ha kishúga elég idős lesz, együtt mennek a zárdába. Most mégis nélküle megy és megelőzi őt.

Mária szemét törölgetve, magukra hagyta őket.

Amikor Paula Terézkével kettesben maradt, részletesen elmagyarázta neki, hogy milyen az élet a Kármelben. Megmagyarázta neki, hogy ma már nem szokás, mint régen, kimenni a pusztaságba és ott remetemódon élni. E helyett ma szigorú szerzetesrendek vannak az Egyházban, amelyek ezt a remeteéletet a világ közepette valósítják meg.

A kolostorok foglalták el tehát a pusztaság helyét. Aki nem tartozik a zárdába, az nem léphet be oda. Az apácák a külvilágtól vasráccsal vannak elzárva. Mind-egyiknek megvan a maga külön kis cellája, ahol dolgozhat, imádkozhat, gyakorolhatja az önmegtagadást és megszabadulhat minden fölösleges, földi gondtól.

Ágyuk nincs az apácáknak, ezt egy priccs helyettesíti; szék és állvány helyett két kis fapad; egy korsó és egy mécses: körülbelül ez a cella minden berendezése.

A táplálék csak a legszükségesebb. Húst soha nem esznek, állandóan csak főzeléket.

Amikor Terézke ezeket hallotta, szemei elragadtatástól csillogtak; úgy találta, hogy ennyi éppen elég ill a földön, és hogy minél kevesebbje van az embernek, annál boldogabb.

Milyen jó volna, ha a szegénysorsú gyerekek is így

ludnának gondolkozni, szívesen fogadnák sorsukat abban a reményben, hogy a mennyországban minden gazdagságból bőven lesz részük!

Terézke megértette: szívesen lenézte ennek a világnak az örömeit. Néhány nappal ezen beszélgetés után, miután többször visszagondolt Paula szavaira, meggyőződésévé vált, hogy a Kármel az a pusztaság, ahová őt Isten küldi. Ekkor határozta el, hogy kármelita lesz.

Közölte kívánságát Paulával, aki azt javasolta, hogy látogassák meg együtt a tisztelendő főnöknőket, akiknek elmondhatja titkát. Sajnos azonban a főnöknő azt válaszolta, hogy kilencéves jelöltek nem vehet fel a kolostorba és Terézkének legalább hét évig kell várnia, amíg beléphet.

Közben eljött a válás napja. 1882 október 2-a volt, a könnyeknek és az áldásoknak a napja, amikor az újoncok bevonultak a Kármelbe, amikor Jézus leszakította a legszebb virágait, köztük azt is, aki az elmúlt években húgocskáinak édesanyjuk helyett anyja volt.

Paula később valóban a zárda főnöknője lett, nővérei közül hármat, Máriát, Céline-t és a kis Terézkét is apácai közé sorolhatta, sőt unokatestvérét, Guérin Máriát is.

Most azonban Paula még csak egy fiatal leány, aki a Kármel életére vágyik. Martin bácsi sógorával és Máriával ment, hogy feláldozza első gyermekét Jézus jegyeseként, Terézkét pedig, többi nővéreivel és unokatestvéreivel Guérin néni vezette a misére.

Amikor beléptek a kápolnába, a nézők megindultan figyelték őket, de ez nem akadályozta meg Terézkét a könnyhullatásban. Olyan nagy volt a fájdalom, hogy azt kérdezte, hogyan süthet továbbra is a nap és hogyan tudnak a madarak még mindig csicseregni.

Ebéd után a rácson keresztül láthatta kisanyját, most már Jézusról nevezett Ágnes nővért, és ekkor fájdalma újult erővel tört ki.

Engedélyt nyert, hogy hosszabb időt töltsön kettesben Paulával. Ekkor megnyitotta előtte a szívét, beszélt neki Isten iránti szeretetéről, beszélt az ő kis erénygyakorlatairól. De a zárdai beszélőszobában hamarosan megértette, hogy Paulának nincs többé ideje arra, hogy az ő

Megnyitotta előtte a szívét . . .

gyermekes, bizalmas közléseit végighallgathassa, vége a szép időknek.

Ezt a nagy fájdalmat is úgy viselte el Terézke, mint édesanyja halálát. Többször és folytatólag felajánlotta bánatát és mindenkivel szemben kedves, szeretetreméltó és jó igyekezett lenni.

De a nagy lelki megrendülés visszahatással volt egészségére. Előbb állandó fejfájás gyötörte, amely hónapokig tartott, a nélkül, hogy panaszkodott volna.

Egy alkalommal, édesapja, Mária, és Léonie távollétében, a fejfájás különös erővel jelentkezett. Nagybátyja és nagynénje megijedtek és táviratot küldtek Martin bácsinak, aki a legnagyobb sietséggel érkezett haza. Kis királynőjét súlyos betegen találta. Azt hitte, hogy szemeláltára fog meghalni.

Gondos óvatossággal vitték át a Bokrosházba, ahol — szívettépő jelenet! — az orvos kijelentette, hogy nem gyógyulhat meg.

Közeledett az idő, amikor Jézusról nevezett Ágnes nővér, miután jelöltideje letelt, magára ölti a Kármel ruháját. Övéi azonban óvakodtak erről a szertartásról említést tenni a kis beteg előtt, nehogy fájdalmat okozzanak neki. Úgy gondolták, hogy úgysem vehet részt azon. De ő számontartotta ezt a napot és szíve mélyéből, állhatatos hittel könyörgött Istenhez, azt a kegyelmet kérte, hogy ezen a napon viszontláthassa kedves Pauláját.

S tényleg jobban lett; átölelhette kisanyját, ülhetett a térdén, fátyla alá bújhatott és élvezhette szeretetét. Megnézhette, megcsodálhatta menyasszonyi díszét.

De másnapra Terézke még betegbb lett. Az orvosok beismerték, hogy az orvostudományban még nem fordult elő ilyen eset. Többen az ördög beavatkozását látták; lehetett is ebben valami, mert ez a család, különösen a kis Szent közbenjárására, nagyon sok kárt tett neki a jövőben. Nem tudta lelkét tönkretenni, tehát a testet támadta meg, hogy megölje és alkalmatlanná tegye Isten céljainak betöltésére.

Minden emberi eszköz elégtelen volt ilyen heves támadással szemben.

Mária nagy gonddal ápolta kistestvérét. Léonie és Céline hosszú órákat töltöttek vele, hogy szórakoztassák; de semmi sem tudott életerőt önteni beléje.

És ekkor csoda történt.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET,

amelyben a Szűzanya közbelép.

A Martin-családnak hosszú ideje volt egy Szűz Mária-szobra, amit nagyra becsültek. Az eredetét egyáltalán nem ismerték; csak annyit tudtak róla, hogy Terézke édesapja kapta fiatal korában Alençonban egy idős hölgytől, aki szentség hírében halt meg.

Martin néni nagyon szerette a Szeplőtelennek ezt a szobrát.

Nem olyan volt, mint egy közönséges gipszszobor, nem volt nagyon nagy, de nehéz volt annyira, hogy egy ember alig tudta vinni. Ezen szobor előtt szokták általában az imádságokat végezni és mindenki tisztelettel vette körül. Kezét gyakran megcsókolták s így történt, hogy néhány ujja letörött. Többször helyreállították ezeket az áldott kezeket, amelyekből szüntelen áradt a kegyelem.

A Szent Szűz hónapjában, májusban, még nagyobb tisztelettel övezték. Martin néni virágot szedett a réten s galagonyaágakkal díszítette az oltárt és ezzel szép zöld háttérrel adott a Szűz szobrának. Terézke bámulatba esett, a kezeivel tapsolt és örömeiben ugrándozott.

De miért szerette a jámbor anya annyira ezt a szobrot, melyet halálos ágyán idősebb lányaira bízott?

Az ártatlan és kedves kis angyalka, Mária Ilona halála után, aki csak ötéves volt, néha nyugtalanságot érzett, mert emlékezett, hogy egyszer kisebb hazugságon fogta. A jámbor anya könnyek között imádkozott, nehogy a

kislánynak ezen hibájáért a tisztítótűzben kelljen vezekelnie; nagyon fájlalta, hogy fiatal kora miatt nem hívott gyóntatót a betegsége alatt.

Amikor egy napon buzgón imádkozott a Madonna előtt és sehogy sem tudott megnyugodni, mert arra a szenvedésre gondolt, amit a kis Ilonkának kell kiállnia, titokzatos hangot hallott, amely végtelen kedvesen így szólt hozzá:

— *Ő itt van mellettem!*

Egyszerre megszűnt a nyugtalansága, hogy helyet adjon a kimondhatatlan örömnek.

De nem ez volt az egyetlen kegyelem, amit az ál-dott Szűz útján nyertek, hiszen megígérte, hogy senki sem csalódik, aki benne bíz.

Amikor Martin néni halála után Lisieuxbe költöztek, természetesen magukkal vitték a drága kincset. Abban a szobában helyezték el, ahol a család mindennap összegyülekezett az imádságra, abban, amelyben Terézke egész betegsége alatt lakott és amelyet manapság sok-sok zarándok keres fel.

Félbeszakítva elbeszélésünket, visszatérünk 1883 májusára. Terézke sápadtan és erőtlően aludt a fehér függönyök mögött. Mellette, a fiókosszekrényen, amely hímzett terítővel volt takarva, helyezték el a szobrot.

Amikor nem szenvedett túlságosan, Terézke százszorszépkekből és nefelejcskekből koszorúkat font a drága Szűz homlokának díszítésére. Gyakran függött rajta a szeme és arra kérte, hogy gyógyítsa meg őt.

Egy napon édesapját látta nagyon szomorú arccal belépni a szobába, Máriának néhány aranypénzt adott és kérte, hogy írjon Párizsba, kérjen kilenc szentmisét a Győzelmes Miasszonyunk templomában, hogy szegény

kis királynője meggyógyuljon. Egy reggel ezen kilenc nap közül, 1883 május 13-án, Terézke annyira rosszul volt, hogy testvéreit sem ismerte meg. Mária azt hitte, hogy azonnal meghal.

Sírva térdelt a Szeplőtelen lábához és olyan buzgón imádkozott, ahogyan anya könyörög gyermeke életéért. Léonie és Céline hasonlóképen tettek. A kis beteg összekulcsolt kezekkel szintén a Szűz felé fordult, könyörögven, hogy mentse meg a szenvedésektől.

Egyszerre csak, ó, csodálatos! úgy tűnt Terézke számára, mintha a szobor élne... a kislány látta a Szent

... úgy tűnt, mintha élne ...

Szüzet feléje közeledni és rámosolyogni. Arca oly szép, hogy leírhatatlan; kimondhatatlan gyöngédséget és kedvességet sugárzó. De az, ami elragadtatta, az az égi Anya elragadó mosolya volt...

Oh, Máriának ez a mosolya olyan, mint vihar után a meleg napsugár! Amint ráragyogott, a boldog kiváltságos teljesen gyógyultnak érezte magát, minden fájdalma, minden szenvedése megszűnt és a boldogságnak és békének két könnycseppje jelent meg a szemében...

A Győzelmes Miasszonyunk jött, hogy elzavarja a Gonoszt és csodálatosan meggyógyítsa szeretetének *Kisvirágát*, amelynek szára majdnem eltörött.

**amelyben arról lesz szó, hogy milyen imákkal és
önmegtagadásokkal készült Terézke az első
szentáldozásra.**

Nemsokára a rendkívüli gyógyulás után az egész család Alençonba utazott, ahol barátaik őket már nagyon várták. Terézkét itt kényeztették, dédelgették, mindenki versenyzett abban, hogy új és új szórakozásokat találjon ki a számára.

Tízéves korában a szív könnyen esik rabságba, de Terézkét éretté tették a fájdalmak. Már annyira érett volt, hogy sokat gondolkozott, megértvén mindennek hiúságát, amivel foglalkozik; vágyakozott vissza a lisieux-i *Bokrosházba*, hogy előkészüljön első szentáldozására.

Oh, milyen nagyon vágyakozott a szent Eucharisztia után! Ha ő is olyan szerencsés lett volna, mint ti, boldog gyerekek, hogy sokkal fiatalabb korban áldozhattott volna, azt hiszem, hogy örömében megszakadt volna a szíve.

Amikor még egészen kicsiny volt és látta nővéreit az éjféli misére menni, könyörgött, vigyék magukkal, hogy ő is befogadhassa szívébe a gyermek Jézust. És ki tudná leírni lelkesedését, amikor Céline először járult a szentáldozáshoz?

Elég annyi, hogy a drága kislány nővére, Paula oktatásait nagy figyelemmel hallgatta.

Vágya, hogy Jézust magába fogadja, olyan erős lett, hogy egyszer, amikor az utcán találkozott a bayeux-i püspökkel, legyőzte félénkségét és azt kérte, hogy korábban járulhasson a szentáldozáshoz, mint ahogy abban az időben szokás volt.

Mária meg akarta értetni a kislánnyal, hogy ne vágyódjék kivételes kedvezményekre, hanem tegye meg alázatosan, amit mindenki tesz. Ez a magyarázat visszatartotta és még hosszú hónapokon keresztül várta Jézus első látogatását! Arra törekedett, hogy minél szebbé tegye a lelkét, sok apró áldozatot hozott ebből a célból, amelyeket mint szép virágokat képzelt el, azokból képzeletben illatos bölcst készített, hogy abban a kis Jézus gyönyörűséggel tartózkodhassék.

Néhány hónappal első szentáldozása előtt szorgalmasan számolta és jegyezte erénygyakorlatait egy bájos kis könyvbe, amit a Kármelből, az ő kedves Paulájától kapott.

Az áldozatok között egyet, elég keményet, Terézke mindennap megismételt. Nagyon szeretett volna olvasni, szívesen ült volna a könyv mellett egész nap: de napjai úgy voltak beosztva, hogy csak félóra jutott erre a kedves időtöltésre. Amikor ez az idő letelt, a kislány becsukta a könyvet, sokszor a legérdekesebb részlet kelles közepén.

Terézke sok minden mást is tett Jézus tetszésére.

Az intézetben gyakran a legkedvesebb játékaíról mondott le, azon volt, hogy a mások által kedvelt játékot játsszák.

Az asztalnál szó nélkül evett akkor is, ha olyan ételek voltak, amiket nem szeretett.

Nem panaszkodott, ha kívánságát nem teljesítették.

Igy egy napon, amikor édesapja Céline-nek megengedte, hogy rajzórákra járjon, így szólt Terézke felé

fordulva, aki égett a türelmetlenségtől, hogy ő is tanulhasson rajzolni:

— És te, *kiskirálynőm*, — mondta — neked is örömet okozna ez?

Nem volt ideje, hogy örömteljes *igennel* feleljen, mert Mária élénken közbeszólt:

— Ez elveszett idő lenne, neki nincs olyan tehetsége, mint Céline-nek.

E pillanatban a kedves kicsikének csak egy szót kellett volna szólnia, hogy vágya teljesüljön; de hősies áldozatot hozott Jézusnak, hallgatott...

Paula távozása után Mária lett Terézke új *kis-mája* és egyszerűségükben is oly mély, okos tanácsai, buzdításai sokban növelték az erények utáni buzgóságát. Mindennap a térdeire ültette a kislányt, beszélt neki a közeli szentáldozásról és azt mondta, hogy ettől a nagy eseménytől függ létének minden boldogsága.

Egy nap a szenvedésről beszélt; Terézke rögtön benső vágyat érzett, hogy sokat szenvedjen a földön azért, hogy minden oldalról megmutathassa szívének nagy szeretetét Jézus iránt.

Időközben gyakran engedte át magát az elmélkedésnek és szobájának egyik sarkába rejtőzve, amelyet ágának függőnyeivel tudott elválasztani, az élet gyors elmúlásán és az örökkévalóságon elmélkedett. Ő ezt gondolkodásnak nevezte.

„Alig tizenegy éves voltam és már rég elvesztettem anyámat; Paula elhagyott bennünket; többi nővéreim sem késlekedtek, hogy ugyanazt tegyék: az élet tulajdonképpen álom, valami váróterem-féle, ahol mi arra készülünk, hogy a jó Isten előtt fogunk megjelenni. Én nem akarom elvesztegetni időmet jelentéktelen dolgokra, azt akarom, hogy lelkem nagyon szép legyen, ha út az óráim.”

Ezek az érzelmek, az isteni igazság visszhangjai nem vettek el semmit gyermeki vidámságából; édesanyja halála óta nem lett félénkebb, érzékenysége halálos csapást kapott ezen szomorú eseménnyel és annyira fokozódott, hogy gyakran a legcsekélyebb ok miatt is sírvafakadt.

Siratta ezt a gyengeségét, erősen küzdött ellene és szilárd akarattal le is győzte.

HUSZADIK FEJEZET.

Az első szentáldozásról és a megpróbáltatásról.

Ragyogó napfényes idő volt, örült az ég és a föld egyaránt Terézke első szentáldozásának napján: 1884 május 8-a volt. Az áldott ünnepen hajnalban ébredt. Szíve boldog izgalomban dobogott, amikor ágyán ülve ismételten így szólt:

— Végre megjött a várva-várt nagy nap!

Nemsokára elérkezett a felkelés ideje. Az öltözőszobába ment, hogy felöltse a hófehér fátylat, éppúgy, mint a többi kislány. Az apácák és az idősebb növendékek a kis fehér csapatot lekísérték a kápolnába.

Terézke sohasem felejtette el azt a hálateli benyomást, amit a szentáldozás alatti énekhangok tettek rá!

„Ó, szent oltár, melyet az angyalok vesznek körül . . .”

Milyen édes volt Terézke ezen első találkozása az Ostyában rejtőző Jézussal! Milyen csordultig telt szívvel mondta Istennek: Szeretlek, neked adom magam teljesen!

Nagyon megszépítette lelkét isteni Vendége befogadására, és Jézus ezt a lakást olyan kellemesnek találta, hogy elhatározta, többé nem hagyja el és kegyelmével gazdaggá teszi. Tetszett neki, hogy Terézke nekiadta egész szívét, ezért cserébe az Övét adta viszonzásul és ettől kezdve Jézus Szíve és Terézke szíve egy volt . . .

Terézke megérezte ezt a túlradó kegyelmet és öröme oly nagy lett, oly túlradó, hogy szemeiből csend-

Neked adom magam teljesen . . .

ben patakzottak a könnyek társainak megdöbbenésére, akik sokkal később azt mondták egymásnak:

— Dehát miért is sírt? Csak nem volt valami aggálya? Nem, bizonyára azért sírt, mert nem látta maga mellett édesanyját és nagyon szeretett kármelita nővérét!

És senki sem értette, hogy ha a szív az ég minden örömével telik meg, a szív, mely a földön elhagyott és száműzött, ezt nem bírja hatalmas megrázkódtatás nélkül elviselni, hanem könnyekben tör ki.

Hogyan viselte el, hogy édesanyja nem volt jelen az első szentáldozásnál? Minthogy a szíve a mennyor-

szággal volt teli, amikor Jézus látogatását fogadta, ezzel egy kissé édesanyja jelenlétét is érezte.

Nem sírt azonban Paula távolléte miatt sem többé; jobban egy volt a nővérével, mint valaha, mert első szentáldozásának órájában Paula a Kármelben letette szerzetesi fogadalmát, vagyis magát örökre, teljesen Jézusnak adta.

Tehát egyedül az öröm, a mélységes, utolérhetetlen öröm volt, amely szívét eltöltötte. A földi dolgok nem találtak itt helyet és a szép ajándékok, amiket kapott, nem tudták elterelni bensőséges, mennyei boldogságától.

Ennek a napnak természetfeletti örömei között előkelő helyet foglalt el a felajánlási ima.

Ő volt az, aki a felajánlási könyörgést végezte társai nevében is. Az apácák nem kivételeztek, amikor Terézkét választották, mert árva volt. Ez alkalommal milyen tűzzel könyörgött az Istenanyához, hogy védje meg őket minden rossztól!

Ezen szép nap estéjén Martin bácsi kézenfogta *kiskirálynőjét*, aki fehér ékességében szebb volt, mint valaha, és a Kármelbe vezette.

Ott megláthatta Paulát, aki Jézus jegyese lett. Örömébe nem vegyült ürmöm, mert remélte, hogy hamarosan ő is beléphet és mellette várhatja a mennyei élet boldogságát.

Ezen felejthetetlen ünnep után Terézkének csak egy vágya volt: hogy a forrón szeretett Jézust ismét magához vehesse és nagy bensőséggel készült mindenegyes szentáldozására.

Ugyanez év június 14-én felvette a bérnálás szentségét is, amely éppen olyan felejthetetlen emléket hagyott benne.

Egy nap, a készülési visszavonulása alatt, Céline felvilágosítást kért tőle. A kislány tüzesen magyarázta,

hogy mit gondol a szeretetnek ezen szentségéről, arról az ajándékról, amit lelkünk a Szentlélektől kap. Tekintében olyan láng égett, hogy nővére nem tudta magát visszatartani és megcsókolta a szemeit.

Ki kell térnünk most az öröm ezen napjai mellett Terézke egy nagy fájdalmára is. Vágyott a szenvedésre, Jézus meghallgatta.

Lelkét hirtelen sötét árnyak vették körül, tudniillik aggályai támadtak, amelyek nem hagyták sem nyugodni, sem hálálkodni. Legegyszerűbb gondolatai és cselekedetei hibáknak tündek előtte és később, ennek következtében nyugtalan és vigasztalan lett.

Az ördög kétségtelenül engedélyt nyert az Úrtól, hogy sűrű hálóval eltakarja életének kék egét.

Bár jelleme hittel és szeretettel volt telve és később Isten egész lelkét magához vonta, mégsem tudott volna e két érzellemmel a tökéletesülés útján tovább haladni, ha nem tartotta volna valaki a kezét, mint az egész kicsiny gyermekét, aki attól fél, hogy lezuhan.

Ez a kéz Mária nővérének keze volt.

Az aggályoskodónak vakon kell engedelmeskednie a vezetőnek; amikor és ahogyan előírja, gyónni kell, áldozni, amikor odairányít bennünket, a nélkül, hogy az ördög bármilyen szép játékkal is vissza tudjon tartani a keresztény életnek ettől a feltétlenül szükséges eszköztől. Terézke nem is késlekedett és pontról-pontra követte nővérének, látható angyalának tanácsait.

Sajnos, azonban hamarosan végeszakadt ennek a támogatásnak.

1886 október 15-én Mária követte Paulát a Kármelbe. Terézke akkor tizenhárom és fél éves volt.

Ez alkalommal könnyárat hullatott; azt hitték, hogy sohasem fog megvigasztalódni. Ki fogja őt most vezetni? Ki veszi le lelkéről a terhet ebben a fáradságos világban, ahol most él?

Látván, hogy mindenki hiányzik neki a földön, Terézke az ég felé fordult. A szép kis angyalok, bátyjai és nővérei felé, akik odafent laktak, gondolván, hogy ezek az ártatlan lelkek, akik sohasem ismerték a borút és a félelmet, majd könyörögnek szegény kis húgocskájukért, aki idelent sóhajtozik.

A válasz nem sokáig késett. A háló hamarosan felszakadt, szemei tisztán láttak, mint azelőtt és a béke elárasztotta a lelkét; ez volt Istenben való hitének és engedelmességének a jutalma.

HUSZONEGYEDIK FEJEZET,

amelyben a karácsonyi kegyelemről lesz szó.

Terézke a karácsonyi ünnepekre nagy kegyelmet kapott a kis Jézustól.

Amint láthattátok, édesanyja halála óta rendkívül érzékeny volt, de nem azért, mert hozzátartozói lkényeztették.

Az intézetben kevesebb jó jegyet kapott? Vigasztalhatatlan volt, mert édesapját megindultan látta távozni. Habár akaratlanul is, valami fájdalmat okozott valakinek, forró könnyeket sírt. Amikor végre sikerült megvigasztalni, akkor meg azért sírt, mert előzőleg sírt. A szegény kislány sokat bánkódott eme gyengesége miatt, mert hátha e miatt sohase léphet be a Kármelbe?

Igen, oda akart belépni, éspedig nemsokára. Mint-hogy Isten mindig segít azoknak, akik hűek hozzá, megkapta a kegyelmet, hogy nagy erőfeszítéssel legyőzze magát és azt is megengedte neki Isten, hogy győzelmének gyümölcsét élvezze.

1886. karácsony éjtszakája volt.

Terézke, mint azelőtt is mindig, cipőit a kandallóra tette (oda szokta a kis Jézus elhelyezni Franciaországban az ajándékokat). Ám amikor visszajöttek az éjféli miséről, édesapja, aki mindig nagyon gyengéd volt hozzá, így szólt, és ezek a szavak Terézke szívét fűrták át:

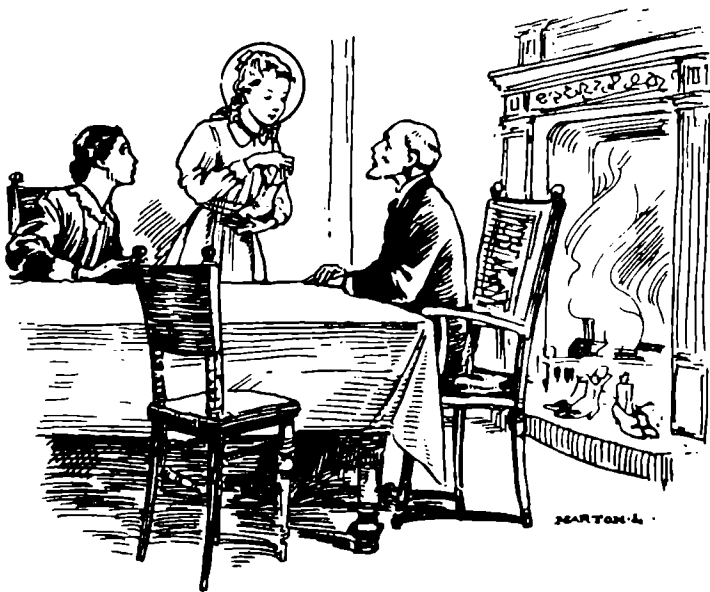
— Olyan nagy lánynak, mint Terézke, ez valóban gyermekes meglepetés; remélem, hogy ebben az évben lesz az utolsó.

Terézke fájo szivvel ment fel szobájába Céline-nel, mert véletlenül meghallotta édesapja szavait. Mikor letette a kabátját, nővére így szólt hozzá:

— Várj egy kicsit, csak később gyere le: nagyon sírnál édesapa előtt, amikor az ajándékokat meglátod.

Terézke összeszorított fogakkal tartotta vissza a könnyeit és nem is hallotta nővérének utolsó szavait.

Ez utóbbinak megrökönyödésére azonnal elindult, leszaladt a lépcsőn és örömmel, jókedvűen vette elő cipőcskéit, mosolyogva fogadta a meglepetéseket, egyiket a másik után, felvidámítva édesapját is, és az aján-

Mosolyogva fogadta a meglepetéseket.

dékokkal vidáman feldíszítette magát, mint egy kis királynő. Az apai homlokon nyoma sem volt az ellenkezésnek, mialatt Céline úgy érezte, mintha álmodnék.

De nem, ez nem volt álom.

Bátran, hősi erőfeszítéssel szabadult meg Terézke a hibájától. Ez nem volt többé kétséges.

HUSZONKETTEDIK FEJEZET.

A lelkek céljáról.

Igy Terézke megszabadult alaptalan aggodalmaitól, megszabadult túlságos érzékenységétől; most már szabadon fejlődhetett. Rendkívül erős vágyat érzett magában, hogy tanuljon.

De a jó Isten megértette vele, hogy a túlságos tudásvágy gyakran csak hiúságból fakad. Ezért mérsékelte vágyát és egész lelkével Ahhoz fordult, Aki az Út, az Igazság és az Élet. Mindíg jobban akarta szeretni Jézust és minden tetteivel szeretni akarta.

Szívében lángralobbant a szeretet, szükségét érezte, hogy magáról mindig megfeledekkzzék. Ettől kezdve tökéletesen boldog volt.

Tudjátok, gyermekek, hogy mikor tökéletes a szeretetünk? Ha meg akarjuk téríteni felebarátainkat, vagyis ki akarjuk őket békíteni Istennel, ha helyettük akarunk fizetni azokért a tartozásokért, amelyekkel ők Igazságosságának tartoznak. De nem magyarázom tovább, hanem inkább elmondok egy-két esetet arról, hogyan szeretett Terézke.

Mint a szikra, amely szalmára esik, Terézke is lángralobbantotta egész környezetét. Minden legkisebb alkalmat felhasznált, hogy Jézusáról beszéljen azoknak, akik nem szerették, abból a célból, hogy Őt velük megismertesse.

Néha megjelent a *Bokrosházban* egy zöldséget áruló asszony, hitetlen, aki semmit sem törődött Istennel. Te-

rézke próbálta megtéríteni, de amikor látta, hogy fáradozása hiábavaló, levett a nyakáról egy Szűz Mária-érmecskét, odaadta neki és megígértette vele, hogy azt haláláig hordani fogja.

Kis apostolunk két koldusgyerekekkel is foglalkozott. Ezek a gyerekek semmit sem tudtak a jó Istenről; Terézke azonban olyan jól oktatta őket, hogy rövid idő múlva lelkük egészen átalakult.

Nem ígért nekik földi boldogságot, hanem arról a jutalomról beszélt, amit Jézus tartogat azok számára a gyönyörűsége menynyországnban, akiknek szíve erényekkel teljes. És örömmel láthatta, hogy a két kislány megértette őt és kis áldozatokkal akar kedveskedni Jézusnak.

De ez nem volt elég szeretetének; a Szent Szűz érmecskéjét a munkások ruhájára varrta; a haldoklók mellett is ott akart lenni, hogy kibékítse őket Istennel. Sohasem végeznék, ha mindent el akarnék nektek mondani. Hallgassatok meg még egy esetet: egy gyilkosnak a megtérését, mert az nagyon tanulságos.

A gyilkos neve Pranzini volt.

Alexandriában, Egyiptomban született; jámbor anyja a keresztény hitben nevelte. Iskoláit szép eredménnyel végezte. Jól beszélt nyolc nyelven és a hajókon mint tolmács szerepelt.

Szerencsétlenségére hamarosan letért a tisztességes élet útjáról, változatos élete alatt könnyelmű lett. Egyszer Franciaországban szállt partra éppen akkor, amikor a zsebe üres volt és Párizsba ment. Mindig jobban és jobban nélkülözte a pénzt és így odajutott, hogy egy napon három embert, köztük egy tizenegyéves gyermeket is meggyilkolt és kirabolt.

A gyilkosság szörnyű volt, egész Franciaországban nagy felháborodást keltett. Végül is a gyilkos Marseille-

ben, abban a pillanatban, amikor Alexandria felé hajóra akart szállni, kézrekerült. Elfogták és Párizsba vitték.

A börtönben az volt a kedvenc foglalkozása, hogy rossz könyveket fordított különböző nyelvekre. Sohase ismerte be a gyilkosságot, és nem állt szóba a lelkész-szel, ki őt meg akarta vigasztalni.

Különös, de valamikor tisztelte a Szent Szűzet. Nagyboldogasszony napján mindig hallgatott szentmisét, és ugyancsak a gyilkosság előtti időben, rendszeresen betért a templomokba, hogy a Szűzanyát meglátogassa, és Alexandriában több alkalommal ő vitte a Szűz szobrát a körmenetben. Ez volt az egész hitélete. Kivégzésének reggelén is visszautasította a lelkészt, gyalázta azokat, akik őt elítélték és esküdözött, hogy ártatlan.

A gonosz Pranzini hetykesége mindenütt ismeretes volt. Azt kérte, hogy halála után készítsenek bőréből pénztárcát. Mindenki azt várta, hogy bűnbánat nélkül fog meghalni, amikor Terézke tudomást szerzett erről a borzalmas esetről és elhatározta a gyilkos megmentését.

De mit tegyen ez a félénk, fiatal lány? Menjen Párizsba, hogy a szerencsétlent a börtönében buzdítsa a megtérésre?

Sokkal egyszerűbb és sokkal hatékonyabb eszközhöz folyamodott: megsokszorozta áldozatait, nem gondolt másra, csak arra, hogy a bűnös lelket a pokoltól megmentse. És látván, hogy ez túl kevés egy ilyen nagy kibéküléshez, a szentmisét is felajánlotta erre a célra.

Ezalatt mindig újabb és rosszabb hírek érkeztek, de Terézke rendületlen bizalommal, bensőségesen imádkozott:

— Biztosan tudom, Istenem, hogy megbocsátasz a szerencsétlen Pranzininek, mert én ezt olyan nagy hittel kértem Tőled. Akkor is biztos volnék ebben, ha semmi féle külső jele nem volna a megtérésének, mielőtt a vér-

padra lép; de alázatosan kérlek, hogy vigasztalásomra adj nekem valami külső jelet.

Izgatottan várakozott.

1887 augusztus 31-re, hajnalra volt kitűzve a kivégzés; több mint harmincezer ember várta türelmetlenül az igazságszolgáltatás beteljesedését.

Ott állt Pranzini összekötözött kezekkel és lábakkal a vérpad mellett, a nélkül, hogy feloldozást kapott volna. A hóhér segédei éppen megragadni készültek őt, amikor egy hirtelen sugallató¹ indítva megfordult és így szólt:

— Tisztelendő úr, gyorsan adja ide a feszületet!

És áhítattal megcsókolva az Üdvözítő szent lábait, csak ennyit mondott:

— Vétkeztem.

És a pap az Úr nevében válaszolt:

— Feloldozlak.

Néhány másodperc múlva a készülék működésbe lépett és feje az odakészített kosárba hullott: ilyen volt Pranzini vége, de olyan volt ez a vég, mint a jobb latöré a keresztfa mellett.

Erre a hírre Terézke mélységes megindulást érzett; úgy érezte, hogy azonnal futásnak kell erednie, hogy eltitkolja kitörő örömét. Mennyire túláradt a szíve a hálaival Isten iránt, Aki ilyen bizonysgot tett imája hatásos volta mellett! Ettől kezdve nyugodtan haladhatott a titkos apostolságnak ezen az útján, amelyet Isten ennyire eredményesnek mutatott.

És most, gyerekek, jegyezzetek meg két dolgot, az egyik az, hogy az ember nem kárthatik el, ha szívében igazán tiszteli a Szent Szűzet; és a második: milyen jó és könyörületes az Úr, aki olyan könnyűvé tette számunkra a lelkek megmentését, hogy ilyen nagy értéket tudajdonított Terézke kis áldozatainak.

Ime, így mentette meg Szűz Mária Pranzinit, aki őt valamikor tisztelte:

Egy ismeretlen kis lelket arra ösztönzött, hogy könyörögjön, imádkozzék és a tartozását egyenlítse ki. Egy végső, gazdag kegyelemmel, amit ez a lélek érdemelt ki, megindította a bűnös kemény szívét és arra bírta, hogy egy bűnbánó kiáltást hallasson, ami számára a mennyországot megnyitotta.

Legyen nagy bizalmatok, gyerekek, a mi égi Anyánk iránt, imádkozzatok hozzá mindennap és nem fogtok elveszni. De utánozzátok a nagylelkű Terézkét is, hozzatok kis áldozatokat, hogy a Szent Szűz titeket is eszközül használhasson fel bűnösök üdvözítésére.

**amelyben megtudjuk, hogyan kapott Terézke
hivatást és hogy milyen bensőséges viszonyban
volt Céline-nel.**

Terézke ezen első eredményétől annyira el volt ragadtatva, hogy ettől kezdve mindig több és több lelket szeretett volna megmenteni. Az volt a vágya, hogy missziós lehessen. Itt bőséges aratást sejtett és arra gondolt, hogy ez nagyszerű alkalom volna vágya teljesedésére.

Később azonban, visszagondolva Pranzini megtérésére, amiért ő távolról, titokban dolgozott, megértette, hogy a missziók mellett az ima és az önmegtagadás az eszközei a lelkek üdvének és hogy a Kármel bizonyára az a hely, ahol életét el kell töltenie.

Egy másik meggondolás is erre vezette: a Kármelben szoktak különösképp a papokért imádkozni és ez a cél az ő számára a legértékesebbnek és a legeredményesebbnek tűnt. Isteni megvilágosítás folytán megértette, hogy milyen nagy szükség van Isten szolgáinak erre az együttműködésre.

— Milyen alázatosak! — szokta mondani. — Imára és önmegtagadásra vannak felszentelve és ezzel a kemény hivatással élnek a világban, hogy itt a szentségek és a prédikációk útján adják Jézust a lelkeknek. A kolostorban bizonyára nagyobb a biztonság; de ők nem élhetnek itt és miattunk kénytelenek a csábítások között maradni.

— Az ő életük valóban komoly, a családi tűzhely

öröme nélkül. Esténként nem veszik körül őket ugrándozó, szép kisgyermek, egyedül vannak. Tehát szükségük van rá, hogy imádkozzunk érettük, hogy megtarthassák szükséges bátorságukat kötelességeik fáradságos teljesítésére. Azért is szükségük van az imára, hogy apostolkodásuk a közömböseknel és rosszaknál is hathatós legyen. A kegyelem indítja meg a szíveket, és a kegyelem ima útján nyerhető el.

Terézke megértette, hogy a papok jámborsága mindig a hívők jámborságától függ. Ezért nem habozott és egész életét értük áldozta.

Még alig volt tizenéves és szerette volna már munkáját megkezdeni: elhatározta, hogy az év végén, karácsony éjtszakáján, nagy győzelmének évfordulóján, belép a Kármeliták zárdájába.

De mit szolt hozzá családjá, hogy ilyen korán el akarta hagyni?

A Kármel részéről nem kellett semmitől sem félnie. A tisztelendő főnöknő szívesen vette jelentkezését, Jézusról nevezett Ágnes nővér örült a tervnek; de Terézke félt ezt Céline-nek, bensőséges bizalmasának, „lelke édes visszhangjának” elmondani. Nagy gondot okozott neki az a félelem, hogy ezzel fájdalmat okoz Céline-nek.

A két testvér valóban a legszorosabb viszonyban volt egymással, egyik a másiknak volt a bizalmasa. Céline-t megfosztani egy ilyen titoktól, amely sorsával ilyen szorosan függ össze, lehetetlennek tűnt fel Terézke előtt.

A jó Isten jött a nemeslelkű kislány segítségére.

Céline hamarosan megtudta elhatározását és távol attól, hogy akadályozza, nem habozott, hogy teljes tehetségével ne támogassa nővérekéjének tervét. Ez a valódi szeretet jele volt olyan valaki részéről, aki megfelekedzik magáról azért, akit szeret.

Erről az oldalról tehát Terézkének már nem volt mi-

től tartania, de hátra volt még édesapja. Hogyan beszéljen vele *kiskirálynőjének* elvesztéséről? Neki, aki már három gyermeket adott Istennek, mert Leonie is az Úrnak szentelte magát a vizitációs nővérek zárdájában.

Mielőtt titkát felfedte volna, a kis Szent sokat imádkozott és pünkösdi napját várta, a Szentlelket kérte, hogy sugalmazza és jöjjön a segítségére.

A délutáni litánia után, estefelé, édesapja a kertbe ment, hogy pihenjen és ott összekulcsolt kezekkel elmélkedett a természet csodáin. A lenyugvó nap utolsó sugarait vetette a nagy fák csúcsára és a kismadarak esti imájukat csicseregtek. Martin bácsi szép arcának teljesen égi kifejezése volt.

Terézke úgy látta, hogy béke és nyugalom honol a szívében.

Szó nélkül melléje ült; szemei már tele voltak könnyekkel. Kimondhatatlan szeretettel nézett rá és azt mondta:

— Mi van veled, *kiskirálynőm*? Avass bele a titkodba!

És szívére szorítva legkisebb gyermekének bájos fejecskejét, felállt, hogy megindultságát elrejtse.

Amikor könnyeit elnyomta, beszélt a Kármelről, és a vágyáról, hogy nemsokára beléphessen. Mindketten sírtak...

Édesapja egy szóval sem akarta eltéríteni hivatásától, csupán annyit mondott, hogy nagyon fiatal ilyen komoly elhatározásra. És amikor Terézke kérlelni és elhatározását védeni kezdte, Martin bácsi nemes és jó természetével hagyta magát meggyőzni és úgy válaszolt, amint azt egy szent tette volna.

Mínthogy azt akarta, hogy kissé eltérjenek a beszéd tárgyától, a kolostortól, amely ilyen fájdalmas elválásnak az oka volt, egy fehér virágot szakított le, Terézke-

nek adta és elmagyarázta, hogy az Úr milyen gonddal nevelte, fakasztotta virágba, elmondta a harmatcseppek célját és a jótékony napsugarak hatását. És a kislány szívesen hallgatta a történetet...

Mennyire szerethette Jézust, hogy ezért kész volt elhagyni egy ilyen jó és tökéletes édesapát! Amikor egész kicsiny volt, nem tudta elképzelni, hogy egykor édesapja is meghal, most pedig arra kérte, hogy váljanak el!

De édesapja nem az egyetlen volt, akinek tervéről döntenie kellett.

Amikor Guérin bácsival tárgyalt, ez élénken ellemezte távozását. Végül azonban mégis engedett; de amikor ezt az ellenállást legyőzte, egy újabb támadt: a Kármel egyházi előjárója megtiltotta, hogy Terézke huszonegy éves kora előtt belépjen. Ez az előjáró, igaz, csak a püspök megbízottja volt: azt mondta, ő maga is beleegyezik, ha erre neki a megbízója felhatalmazást ad.

Hatalmas zápor zuhogott, amikor a fiatal lány nagyon szomorúan távozott az előjáró házából. Mindig megfigyelhette: amikor sírt, az ég is velle sírt; amikor örült, az ég azúrját egyetlen felhő sem takarta el.

Édesapja nem tudta, hogyan vigasztalja meg. Azt mondta tehát, elkíséri a Bayeux-i¹ püspökhöz. Ezt hálásan vette tudomásul.

Hogy idősebb benyomását kellse, ártatlan eszközhöz folyamodott: kontybatúzta a haját, amely egyébként fürtekben omlott a vállára.

És most itt volt a Bayeux-i püspök előtt édesapjával, ő maga mondta el látogatásának célját, ő, aki a beszédet mindig átengedte nővéreinek!

A püspök megjegyezte, hogy úgy gondolja, egy darabig még maradhatna édesapja mellett a világban. De

¹ bajói.

Martin bácsi segítségére sietett *kiskirálynőjének*; elmondta, hogy nemsokára zarándoklat megy Rómába és ha a püspök elutasítja a kérelmet, a kislány a pápától fog engedélyt kérni.

A püspök mélyen megindult az édesapa nagylelkűségén és a fiatal lány kívánságán, mégis minden határozott válasz nélkül bocsátotta el őket.

Úgy tűnt föl most szegény Terézkének, hogy jövőjének örökre vége! Mégis mindig bízott Istenben, nem engedte, hogy szívéből a nagy béke távozzék, mert csak az Úr akaratát kereste.

HUSZONNEGYEDIK FEJEZET,

**amelyben Terézke édesapjával és Céline-nel
Rómába utazik.**

A püspöknél tett látogatásuk után három nappal, 1887 november 4-én Martin bácsi és két legkisebb kislánya késő este elhagyták Lisieux-t.

Néhány órával később Párizsban voltak.

A főváros csodái nem kápráztatták el Terézkét. Semmi sem tetszett neki, csak a diadalmas Miasszonyunk szentélye, és ezen az áldott helyen könyörgött bensőségesen az égi Anyához, aki mosolyogva fogadta könyörögését.

Rendkívül nagy kegyelmeket kapott itt; és mint-hogy Máriát nem lehet szeretni szüzi jegyese iránti szeretet nélkül, magát Szent József oltalma alá helyezte, a szűzek atyjának és pártfogójának oltalma alá, aki olyan tökéletesen viselte gondját a kis Jézusnak és Szűz Anyjának, míg idelent tartózkodtak. Így pártfogolva, miután ártatlanságának liliomát a Madonnának fölajánlotta, minden félelem nélkül folytatta nagy útját.

Svájcon keresztül utaztak, ezen a gyönyörű országon, a hatalmas havasok, fényes tavak, zúgó vízesések csodálatos országán keresztül. A pazar természet elragadta Terézke lelkét és az elismerés és szeretet elragadtatásában a Teremtőhöz emelte, aki jóságában a földi száműzetés helyét ilyen széppé tette és ezzel arra is figyelmeztet minket, hogy az Örökkévalóságban milyen csodákat tartogat számunkra.

Miután átjutottak az Alpokon a csodás Szent Götthard-alagúton, Olaszországba értek.

Terézke és Céline Milánóban a híres katedrális legmagasabb tornyába mentek fel, a nélkül, hogy a szédüléstől féltek volna.

Majd Velencében, a különös városban töltötték rövid időt, ahol az utcák csatornák és az emberek csónakokon (gondolákon) közlekednek.

Velencéből zarándokaink Lorettóba értek, ahol tisztelettel tekintették meg a Szent Család házát.

Következő napon utasaink az éjszaka beálltával elaludtak, de csakhamar felverte őket a vasutasok kiáltása:

— Róma! Róma!

Ez nem káprázat volt, valóban Rómában voltak!

Az Örök Város emlékeinek a megtekintése a két nővér számára varázslatos álomnak tűnt. Szerfölött el voltak ragadtatva a katakombáktól és a Kolosszeumtól.

A katakombák a föld alatt vannak, ahol az első keresztények az üldözés ideje alatt elrejtöztek és ahová halottaikat is eltemették. Semmi sem olyan érdekfeszítő és benyomástkeltő, mint ezeknek a végnélküli folyosóknak a látogatása, amelyekben annyi emlék rejtőzik.

A Kolosszeum egy hatalmas cirkusz, óriási termésködarabokból építve; itt tartották régen az előadásokat. A rómaiak ide az arénába jöttek megnézni a vadállatok elé dobott keresztényeket és a még borzalmasabb halálra ítélteket, akik nem akarták megtagadni hitüket.

Terézke annyira csodálta a mártírokat és annyira szerette őket, hogy le akart szállni a cirkuszba, ahová nem volt szabad lemenni, mert a szakértők megállapítása szerint ez veszélyes volt. De Terézke Céline társaságában előre ment, bátran átléptek a korlátokon, lemásztak a lábaik alatt guruló köveken keresztül és leértek, minden baj nélkül, az annyira áhított helyre.

A két nővér tisztelettel megcsókolta ezt a szent földet és lelkük ugyanabban az imában egyesült. Terézke azt kérte, hogy Jézus szeretetének tanúja lehessen... Majd visszafelé is megtették veszélyes útjukat és nem-sokára épen és egészségesen édesapjuk előtt álltak, aki látván örömeiket, nem akarta azt elrontani azzal, hogy megfeddi őket, hanem ő maga is csodálkozott bátorságukon.

Hat nap telt el Róma csodáinak megtekintésével.

A hetedik napon Terézkét az a nagy öröm érte, hogy XIII. Leót megláthatta. Nagyon várta már ezt a napot és ennek ellenére is félt tőle, félt azon lépés miatt, amit tenni akart.

Terézke estélyi ruhában, fején fátyollal, édesapja és Céline társaságában megjelent a Vatikánban.

A pápai mise után kezdődött a kihallgatás. A zárándokok hosszú sorban vonultak a kihallgatási terembe.

Egy nagy szalonban, amely piros színnel volt borítva, ült a hordszéken XIII. Leó, prelátusaitól körülvéve.

Kis hösnőnk szíve erősen dobogott, de izgatottsága még fokozódott, amikor a zárándoklat vezetője jelekkel határozottan megtiltotta, hogy a pápát megszólítsa. Aggodalommal telve Céline felé fordult tehát és csak szemével kérdezte, hogy mit tegyen.

— Beszélj! — mondta az.

Egy másodperccel később Terézke a Szentatya előtt térdelt. Megcsókolta a lábát, majd a kezét és így szólt:

— Szentséges Atyám, nagy kegyet kell tőled kérnem.

XIII. Leó lehajolt; átható, fekete szemei Terézke lelke mélyébe fúródtak:

— Szentséges Atyám, — szólalt meg ez ismét — engedd meg, hogy tizenöt éves koromban a Kármelbe lépjek.

A Bayeux-i püspök megbízottja meglepetve és elégedetlenül gyorsan közbeszólt:

... nagy kegyet kell tőled kérnem ...

— Szentséges Atyám, ez egy gyermek, a'ci a Kármelbe szeretne belépni, de az előljárók most döntenek ügyében.

— Akkor jól van, gyermekem, — mondta Őszentsége — tedd azt, amit az előljárók határoznak.

Összekulcsolt kezével a pápa térdére támaszkodva, Terézke még egy utolsó kísérletet tett:

— Szentséges Atyám, ha te igent mondasz, senki sem fogja ellenezni.

XIII. Leó figyelmesen ránézett és jelentősegteljesen mondotta, minden hangot megnyomva:

— Jól van, jól van, be fogsz lépni, ha Isten is úgy akarja.

Csak akkor tért magához, amikor két nemes testőr intett, hogy keljen fel. Mikor azonban látták, hogy nem mozdul, megfogták a karját és a Bayeux-i püspök megbízottja segítette őt felemelni.

Abban a pillanatban, amikor felkelt, a pápa csókra nyújtotta a kezét; majd megáldotta és sokáig követte a tekintetével.

Terézke könnyezve jött ki a kihallgatásról, és ezen a napon Olaszország szép kék ege is felhős volt és vele együtt sírt. Utolsó reménye szertefoszlott. Minthogy azonban mindent megtett, hogy Isten hívását kövesse, a lelki béke nem hagyta el.

Már hosszú ideje, hogy felajánlotta magát a kis Jézusnak, amint mondta, hogy az „Ő kis játéka legyen”. Sőt miután észrevette, hogy a gyermekek tartózkodnak a drága játékok elrontásától, úgy adta magát oda, mint valami értéktelen játékszert, mint egy labdát, amelyet az isteni Gyermek a földre dobhat, lábával rúghat, összezörhet.

Rómában a kis Jézus eldobta ezt a labdát, mintha nem tudta volna, mi a tartalma . . . Később látta, hogy ez

a kis lélek nagyon-nagyon szereti Őt, ezért méginkább ki akarta próbálni és az Ő „labdáját” egy sarokba gurította . . .

Terézke négy hosszú hónapig maradt itt, akkor az isteni Gyermekek ismét fölemelte és a Kármelbe vitte.

Amikor visszatért Franciaországba, megismételte a Bayeux-i püspök előtt azt a kérését, hogy a kármeliták kolostorába léphessen. Mindennap reggel édesapjával együtt ment a levélhordó elé, hogy hamarabb megtudja, jött-e levele a püspöktől.

A levél végre december 28-án, aprószentek napján megérkezett. De a levél a Főnökasszonynak volt címezve és ez úgy határozott, hogy — bár a püspöki engedély az azonnali belépésre szólt — csak a következő év húsvét után veszi fel Terézkét.

Ez az újabb várakozás különösen szomorúvá tette Terézkét. Olyan sok hatalmas akadály után most a szentbárka tagadja meg kapui megnyitását a szegény kis száműzött galamb előtt.

Egyideig kísértése volt, hogy ebből a néhány hónapból hasznót húzzon és arra gondolt, hogy kevésbbé szigorú szerzetbe megy. De Isten megértette vele az idő értékét; elhatározta, hogy nem veszít el egy percet sem és mindjobban megtagadja magát.

Ezek az önmegtagadások egyszerűen abból állottak, hogy visszatartotta magát attól, hogy válaszoljon valamire, hogy alávetette akaratát másokénak, hogy egyenesen ült, a nélkül, hogy a szék hátához támaszkodott volna stb., egyszóval apróságokból, amelyekre minden nap alkalom kínálkozott.

Ha a mindennapi életben apró szomorúságok érték, például, ha elveszett egy szép kis madár a kalitkájából, mindjárt felemelte szívét a jó Istenhez, aki szeretetből csak a mennyországban tartogat számunkra csalódás-nélküli örömeket.

Egy napon édesapjától egy tiszta fehér, göndörszörű bárányt kapott. Egyideig ott élt a *Bokrosházban*, Terézke gondozása alatt, aki kényeztette kis kedvencét. Ennek ellenére egyszercsak kimúlt. Kis kertjében a hó alá földelte el és azt mondta, hogy a bárány elmúlása sok gondolatot adott neki az ártatlan örömök elmúlásáról.

Ez alkalommal írta ezt a verset egy szép kép hátára, amit Paulától kapott:

Égy kis pásztor álmodott
Arról a bárányról, mit szeretett.
Feláldozták a bárányt...
A kis pásztor sírt,
Nyájában nem talált ily kedvest.
Ekkor Jézus szólt hozzá:
„Gyermek, ébredj, a bárány,
Kiről álmodsz, Én vagyok!”

HUSZONÖTODIK FEJEZET.

A Kármelről és Terézke szent haláláról.

1888 április 9-én, hétfőn volt az a nap, amikor Terézke belépett a szent Kármelbe.

Előző este összejöttek a rokonok a családi asztalnál, ahol most utoljára foglalt helyet.

Csupa gyöngéd szó hagyta el az ajkakát, hogy az elválás áldozata könnyebb legyen.

Miután reggel egy utolsó pillantást vetett a *Bokros-házra*, gyermekevéinek erre a kedves fészkére, Terézke elindult a Kármelbe.

A zárda kápolnájában résztvett a szentmisén, körülvéve övéitől. A szentáldozás pillanatában, amikor Jézus szállt a szívekbe, csak zokogást lehetett hallani. Egyedül Terézke nem hullatta a könnyeit; de amikor a kolostor kapujához ment, szíve olyan hevesen dobogott, hogy azt kérdezte magától, talán csak nem meghalni megy?...

Utolsó istenhozzádót mondott Céline-nek, majd édesapja elé térdelt, hogy áldását fogadja. Martin bácsi is letérdelt és sirva áldotta meg. Az angyalok csodálattal nézték ezt az aggastyánt, aki már élete tavaszán az Úrnak adja gyermekét.

És a Kármel kapuja becsukódott Terézke mögött...

Az apácák megpillantása felejthetetlen benyomást tett rá. Azoknak pedig úgy tűnt, hogy egy angyal jelent meg előttük, mennyei levegőt árasztva maga körül.

Magas volt, egyszerű és tartózkodó; erre a napra készült halványkék ruha volt rajta; kalapja ugyanilyen

színű, fehér galambbal díszítve. Mindezt nemsokára el-
takarta az újoncok fekete túllból készült fátyla. De sem-
mi sem tudta báját elrontani.

A kolostorban mindent elragadónak talált, különö-
sen szegényes kis celláját, fehér, kopár falaival és otrom-
ba bútoraival. Olyan boldognak érezte magát a szegény-
ségben, hogy ez a boldogság fölért a föld minden gazdag-
ságával és úgy gondolta, hogy most már kárpótlást ka-
pott a várakozás összes megpróbáltatásaiért.

Újoncideje alatt vett részt keresztanyjának, Máriá-
nak fogadalomtételén, aki a Szent Szívről nevezett Mária
nővér nevet nyerte.

Minthogy Terézke volt a legfiatalabb, ő koronázta
meg fehér rózsakoszorúval Jézus legújabb jegyesének
homlokát. A család benjáminjának jutott az a feladat,
hogy ezt a szolgálatot nővére körül elvégezze, aki őt
olyan kifogástalanul nevelte Paulával együtt.

Kevés idővel később újabb szertartáson vett részt:
most lett a fiatal jelöltből újonc.

1889 január 10-én kapta meg a Kármel szent ruhá-
ját. Ezen a napon fehér bársonyruhába öltözött, amely
gazdagon volt díszítve hattyútollal és alençoni csipkével,
hosszú, szőke haja liliommal volt ékesítve és gazdag
hullámokban omlott vállaira. Így öltözve lépett ki a ko-
lostorból.

Édesapja künn várta.

— Végre itt az én *kiskirálynőm!* — kiáltotta és
feléje sietett.

Szemei tele voltak könnyel, amikor szívére ölelte.
Majd karonfogta és ünnepélyesen bevonultak a kápol-
nába.

A külső szertartás után Terézke visszatért a zárdába.
A klauzúra ajtajánál édesapja megegyeszer megölelte

és utolsó áldást adott reá. De nem volt egyedül... A menyországból édesanyja is megáldotta, mialatt kis fivérei és nővérei bátorították, hogy kezdje meg pályafutását.

Amikor belépett, szokás szerint a főnöknő fogta kézen a fiatal menyasszonyt és így követték az apácák hosszú sorát, akik fehér köpenyt és fekete fátylat viseltek. Amikor a zárda folyosójára értek, a gyertyával és

A főnöknő fogta kézen.

virággal díszített kis Jézus-szobor előtt észrevette, hogy az udvart hó fedi...

Jézus teljesítette Terézke vágyát, aki azt kívánta, hogy a természet is öltözzék fehérbe a beöltözés napján.

Vajjon ki az a vőlegény, aki menyasszonyának kísérésére csak egy hópelyhet is le tud hullatni az égből?... Erre gondolt a kis Szent és megindult szívvel ment fel a kápolnába.

A püspök és segédlete, akik a szentélyben várakoztak, végre a rácsoskapu mögött látták a *kiskirálynőt* megjelenni. Szép haja az olló vágására lehullott: szegényes és durva gyapjúruhába öltöztették és vászonfátylat borítottak a fejére, de dísztelen ruhájában is bájos maradt.

Terézke, vagyis ettől kezdve a kisdied Jézusról nevezett Teréz nővér végre kármelita volt.

Tizennyolc hónappal később, 1890 szeptember 8-án letette a hármass szerzetesi fogadalmat és ezzel mindenről lemondott Jézusért. De ezen a napon nem volt jelen édesapja, hogy megáldja őt. Ez nagyon fájt szívének.

Belegen, bénán, szellemi és testi tehetetlenségben vitte kemény keresztjét a tiszteletreméltó aggastyán, Martin bácsi, hat esztendeig, amikor végre a halál megváltotta szenvedéseitől. Mint szent halt meg Céline karjai között, aki a szemét lezárta.

Küldetését betöltve, most már Céline is kármelita lett és anyagi nővére kapott megbízást, hogy az új életbe bevezesse.

Egy évvel később Guérin Mária, a kis „remetetárs” is megérkezett a számkivetésből és ő is Terézke veze-

tése alá került. Így végre valóság lett egykori játékukból.

És most, mit mondjak még el nektek, gyerekek?

Nem beszélek a kis Szent szerzetesi életéről. Majd ha nagyobbak lesztek, elolvashatjátok életének történetét. Mindenesetre csak az égben fogjátok megtudni ennek az életnek a titkát, amely olyan nagyon kedves volt az Úr előtt.

Annyit elárulhatok nektek, hogy a kis Jézusról nevezett Teréz nővér sokat szenvedett... A jó Isten megadta neki a keresztet a földön és mégis ő volt a legboldogabb a teremtmények között, mert mindig mosolygott, amikor szenvedett.

Gyermekkorra óta megszokta, hiszen ezt tudjátok, hogy sohase a saját akaratát teljesítse, hanem mindig Istenét. Meg tudjátok tehát ítélni, hogy milyen lehetett a zárdában.

— Ó Jézus, én Szerelmem, — így kiált föl — nem tudom másként megmutatni Irántad való szeretetemet, mint hogy virágokat hullatok Eléd, vagyis nem mulasztok el egyetlen kis önmegtagadást sem, egyetlen tekintetet, egyetlen szót, nem mulasztom el a legkisebb alkalmat sem, hogy valamit szeretetből megtegyek. *Igy szórom én a virágokat.* Egy ilyen virág mellett sem megyek el a nélkül, hogy le ne szakítanám Részedre és közben énekelni fogok, mindig énekelni fogok, akkor is, ha a rózsákat a tövisek közül kell kiemelnem és az én énekem annál szebb lesz, minél hosszabbak és szúrósabbak lesznek a tövisek.

Ime, ilyen volt az, aki annyira tetszett a jó Istennek.

Láttátok, hogy Terézke mennyire szerette édesapját: mégjobban szerette azonban a mennyei Atyát, sohasem mondott neki ellen, figyelmes volt, hogy mindenben tet-

szésére tegyen. Egy édesapa szívének a legjobban hízeleg gyermeke részéről a bizalom és az odaadás, ezért egész életében gyakorolta az igazi szeretetnek ezt a gyöngédségét a jó Istennel szemben. Közölte vele megpróbáltatásait éppen úgy, mint örömeit, mert meg volt győződve arról, hogy mindaz, amit mond, hasznára fog válni.

De még többet tett:

Arra gondolva, hogy a bűnösök messze estek Isten szeretetétől, följánlotta szívét, hogy ezt a kevésre becsült szeretetet viszonzza.

— Az emberek nem szeretnek Téged, — mondta — ezért én annyira szeretlek, amennyire én magam és ők együtt kellene hogy szeressünk. És Te, Uram, add nekem azt a szeretetet, amit ők visszautasítanak és így Te is meg leszel vigasztalva hálátlanságukért.

Ez volt az, ami arra bírta a jó Istent, hogy kis teremtményét felmagasztalja, és olyan dicsőséget adjon neki, amilyen szeretetet adott ő Istennek.

A jutalom órája közeledett.

Jézus jött, hogy leszakítsa ezt a gyönyörű rózsát.

A nyolchónapos fájdalmas betegség vége felé közeledett. A hosszú szenvedést hősies türelemmel viselte.

Nagy boldogság volt, amikor érezte, hogy földi élete a vége felé közeledik, mert a halál megnyitja számára az örök élet kapuját és lehetővé teszi, hogy úgy, ahogyan azt kívánta, hamarosan visszatérjen ide, hogy jobban megismertesse és megszerettesse Istent egészen a világ végezetéig.

Körülvéve az apácáktól, csodálatos áhítattal fogadta

a szent Útravalót. Angyal volt életében, angyal volt, amikor halála pillanatában így kiáltott:

ISTENEM . . . SZERETLEK!

Ezek voltak utolsó szavai, egész életének visszhangja. Amikor kimondta ezeket a szavakat, szemeit fel-emelte és csillogó örömmel tekintett a Szent Szűz csodatevő szobrára, amely ágya végénél állott.

Szűz Mária ismét rámosolygott.

„Te, aki életem reggelén rám mosolyogtál,
Mosolyogj rám újra életem alkonyán!”

Istenem . . . szeretlek . . .

A kis Jézus feléje tárta karjait.

Végül az angyalok jöttek, hogy a győzelmes *kis-királynőt* felvigyék az égbe és dicsfénnel koronázzák.

1897 szeptember 30-a volt. Huszonnégy éves volt.

Nemsokára csodálatos jelenségek fordultak elő.

Egy beteg apáca meggyógyult, amikor megcsókolta az angyali szűz lábát; két másik nővér az égboltozaton különös jelenséget, világító koronát vett észre; mennyei illatot lehetett érezni.

Mosolygó arccal feküdt a kis Szent a ravatalon, mintha látná a mennyei rózsákat, amelyek majd közbenjárására a földre hullanak, és látná azokat a kis lelkeket, akik őt a mennyországba követik.

T a r t a l o m

Első fejezet,	
amelyben kis Teréz születését meséljük el	— 7
Második fejezet,	
amelyben egy édesanya könnyeiről lesz szó	— 11
Harmadik fejezet,	
Semalléban, a kis Rózsánál	— — — — — 14
Negyedik fejezet,	
amelyben Terézke első győzelméről lesz szó	— 18
Ötödik fejezet,	
amelyben Terézke imádságáról lesz szó	— — 23
Hatodik fejezet,	
amelyben Battoir anyóról és a gyakorlatról	
mesélünk	— — — — — — — — — 29
Hetedik fejezet,	
Terézke álmáról	— — — — — — — — 34
Nyolcadik fejezet,	
édesanyja szomorú haláláról és édesapja odaadó	
szeretetéről	— — — — — — — — 38
Kilencedik fejezet,	
amelyben a Martin-család Lisieux-be érkezik	— 42

Tizedik fejezet,	
amelyben a Bokrosházról lesz szó	— — — 46
Tizenegyedik fejezet,	
amelyben Terézke kérdezősködik	— — — 50
Tizenkettedik fejezet,	
amelyben elmondjuk, hogyan szerette Terézke	
a szegényeket	— — — — — — — 56
Tizenharmadik fejezet,	
amelyben Terézke szórakozásairól beszélgetünk	60
Tizennegyedik fejezet,	
amelyben Terézke „remetéskedéséről” lesz szó	64
Tizenötödik fejezet,	
Terézke első gyónásáról és a vasárnapokról	— 67
Tizenhatodik fejezet,	
az akarat legyőzéséről	— — — — — 73
Tizenhetedik fejezet,	
amelyben megtudjuk, hogy Paula belép a Kármelbe és Terézke beteg lesz	— — — — — 78
Tizennyolcadik fejezet,	
amelyben a Szűzanya közbelép	— — — — 83
Tizenkilencedik fejezet,	
amelyben arról lesz szó, hogy milyen imákkal és	
önmegtagadásokkal készült Terézke az első	
szentáldozásra	— — — — — — — 87
Huszedik fejezet,	
az első szentáldozásról és a megpróbáltatásról	91

Huszonegyedik fejezet,	
amelyben a karácsonyi kegyelemről lesz szó	96
Huszonkettedik fejezet,	
a lelkek céljáról	— — — — — 99
Huszonharmadik fejezet,	
amelyben megtudjuk, hogyan kapott Terézke	
hivatást	— — — — — 104
Huszonnegyedik fejezet,	
amelyben Terézke Rómába utazik	— — — 109
Huszonötödik fejezet,	
A Kármelről és Terézke szent haláláról	— — 116

